

Tweede fase onderzoekers Philips wil niet meebetalen

'Bij het bedrijfsleven collecteren voor fundamenteel onderzoek is absurd,' stelde dr. C. le Pair, directeur van de Stichting van de Technische wetenschappen (STW), vorige week op het symposium 'De mobiliteit van de fysicus' dat op de TUE gehouden werd. Hij steunde daarmee dr. P. Kramer, senior managing director research bij Philips. 'Onderwijs en opleiding steunen we niet met geld,' zei deze onomwonden. Hij doelde hiermee op de tweede fase onderzoekersopleidingen. Ook over de eerste fase ingenieurs was Kramer duidelijk. Op een baan in de research hoeven zij wat hem betreft bij Philips niet te rekenen.

Arjan Struik

Het symposium, georganiseerd door de studievereniging J.D. van der Waals van de Eindhovense Natuurkundefaculteit verschaft daarmee weer wat meer duidelijkheid over de zo veel besproken tweede fase. In ieder geval voor wat de technische opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs betreft.

Salaris

Leken de grote bedrijven in februari op de bedrijven-contactdagen op de TU in Twente nog te aarzelen met hun oordeel over de 'eerstefasers', nu werden de meningen heel wat duidelijker uitgesproken. Kramer had een niet mis te verstane visie op de kwaliteit van de eerste fase:

'We nemen alleen mensen aan met een tweedefase opleiding.' Hij heeft het dan over research binnen Philips. Het verschil met de eerste fase ingenieur zal volgens Kramer ook duidelijk in het salaris terug te zien zijn. Hij maakte bovendien duidelijk dat zijn bedrijf niet van plan is om mee te betalen aan het salaris van de aio's. Philips betaalt al genoeg belasting en grotere financiële steun van het bedrijfsleven aan het fundamentele onderzoek zou zeer slecht zijn voor de onafhankelijkheid van het w.o, stelde hij. Een mening die Le Pair met hem deelt.

De STW-directeur ging ook een heel eind met hem mee waar het ging over de betaling in de tweede fase: *'Iedereen die doet alsof de nieuwe drs.(ir.) hetzelfde is als de drs.(ir.) van vroeger heeft ongelijk. (...) Het aio-salaris is dus de beurs van een voortgezette opleiding.'*

Soepel

Volgens Kramer is Philips al 'soepel geweest waar het ging over de steun aan de tweede fase'. Zoals het bieden van stages en

het 'af en toe verhuizen naar een universiteit van een instrument dat we niet meer nodig hebben.' Toch was er zeker ook voor de twee-jarige onderzoekersopleidingen aanvankelijk een zelfde constructie bedoeld als voor de ontwerpersopleidingen. In het zgn. 'herenakkoord' tussen minister Deetman en het bedrijfsleven in mei 1985 zegden de werkgevers steun toe aan die ontwerpersopleidingen. Het voorstel tot een verkorte onderzoekersopleiding van twee jaar (naast die van vier jaar) in met name de natuur- en scheikundewetenschappen kwam destijds, net als de ontwerpersop-

(vervolg zie pag. 2)

Nargileh plant boom

Hij staat er weer, de 'Agac Nargilehanac', vers gepland door dit borrelgenootschap. Hij is nu nog klein, dus nog niet zo goed te zien op deze foto, maar hij is er echt. Het is de bedoeling dat hij net zo groot wordt als de andere bomen op deze foto.

De vorige was door verbouwing een vroegtijdig einde beschoren, zonder dat Nargileh hiervan op de hoogte werd gesteld. Maar het Eindhovense gemeentebestuur heeft haar ereschuld ingelost. De honden kunnen weer bij het Van Abbemuseum uitgelaten worden.

De verbroedering werd rijkelijk met klare van verschillende leeftijden overgoten, waarna de rest aan de natuur en de tijd werd overgelaten.

Deze week:

Crèche op TUE

(pag. 3)

Er is meer belangstelling dan geld voor de kinderopvang voor de TUE. De kosten worden op één ton geschat. De vraag is wie dit gaat betalen.

Schetsblok onmisbaar

(pag. 8)

De schetsblok kan voorlopig nog niet door het beeldscherm vervangen worden. Dat bleek op een symposium over Cad/Cam, georganiseerd door Werktuigbouwkunde. De vonk van de ontwerper laat zich niet in Cad uitdrukken, heette het.

Bijbaantjes

(pag. 12 en 13)

Eckart Wintzen is directeur van een software-huis en lid van de commissie Dekker. Zijn visie op het universitair onderwijs: korten op de sociale vakken is waanzin. Hoogleraren voor slechts vijf jaar benoemen en ze meer bijbaantjes toestoppen. Zo houden ze feeling met de markt.

Verder in dit nummer:

Tsjernobył	6
Studentenverenigingen en Symposia	9
Bedrijfsarts Frölke	10
Studievertraging	11
Cultuur in Eindhoven	15

Houding van leerlingen tegenover techniek

Minister Deetman opent internationale workshop aan TUE

Minister Wim Deetman opent op de TUE een internationale workshop over het schema 'Pupils' Attitude Towards Technology' (afgekort tot PATT).

Tijdens deze PATT-workshop, die van 9 tot en met 14 april in Eindhoven wordt gehouden, zullen de resultaten van studies naar de houding van leerlingen tegenover techniek besproken worden. Daarnaast vinden presentaties plaats van deelnemers over de ontwikkeling van het vak 'techniek' voor het algemeen voortgezet onderwijs.

Van de redactie

Het gaat hierbij met name over de ontwikkeling van lesmateriaal, scholing en nascholing van docenten en praktijkvoorbeelden uit diverse landen, bijvoorbeeld Engeland, Italië, Oost-Duitsland, Tsjechoslowakije en de Verenigde Staten.

Aan deze zesdaagse workshop nemen totaal zo'n vijftig onderzoekers uit twintig landen deel. Naast uit de reeds genoemde landen komen er weten-

schappers uit onder meer Canada, India, Kenia, Nigeria en Turkije.

De organisatie is in handen van de vakgroep didactiek natuurkunde van de TUE en geschiedt in samenwerking met het ministerie van onderwijs en wetenschappen.

De officiële opening van de PATT-workshop door drs. W.J. Deetman is in het bestuursgebouw van de TUE op donderdag 9 april om twee uur. Vanaf vrijdag 10 april vindt de workshop in Motel Eindhoven plaats.

Birks Award voor Bastin en Heijligers

Twee medewerkers uit de vakgroep Fysische Chemie (T), dr. Giel Bastin en ir. Hans Heijligers, zullen worden onderscheiden met de Birks Award van de American Microbeam Analysis Society. De prijs wordt jaarlijks toegewezen voor de beste wetenschappelijke publicatie op het gebied van de

elektronenstraal-micro-analyse. Het is nog maar de vraag of Bastin en Heijligers de betreffende oorkonde zelf in ontvangst kunnen gaan nemen omdat de uitreiking plaatsvindt op een bijeenkomst van de Society deze zomer in Hawaii.

Schooltje

Het is alweer een tijd geleden. Het was in de jaren dat prof. Stan Ackermans de scepter over de THE zwaaide (waarom heette die onder zijn leiding eigenlijk geen universiteit?). Als Theo's geheugen hem ten minste niet in de steek laat.

Een lid van de club van wijze oude mannen, het college van decanen, bestond het om een groot deel van de oplage van het studentenbladje van zijn faculteit eigenhandig in beslag te nemen. Goed stom vond Theo dat, want zoiets kan in ons land nu eenmaal niet. De betreffende hooggeleerde diende tevens een officiële klacht in. Dat, zo weet Theo nog, noopte de rector tot het van stal halen van een reeds vergane 'tuchtcommissie'.

De student kwam er goed vanaf. Hij werd niet geschorst, werd niet weggestuurd en kreeg zelfs geen publiekelijk uitgesproken berisping, noch een vermaning die via pamfletten aan de gemeenschap bekend gemaakt werd.

Nu, met prof Frits Hooge aan het bewind, presteert opnieuw een van de raad van zeer geleerde mannen het om een vooroorlogs reglement onder het stof vandaan te halen. Dit keer moeten de tucht en orde in de examenzalen hersteld worden.

Theo kan het ook niet helpen. Onwillekeurig moet hij door dit soort voorvallen toch weer terugdenken aan de tijd dat hij middelbaar onderwijs volgde. De rector, ja, Theo zat op het gymnasium, maande hem toen om de zoveel tijd om naar de kapper te gaan. Pietje Pluk heette die laatste. Het is nooit Theo's grootste vriend geweest, evenmin als de rector trouwens. Een heuse sit-down actie maakte een einde aan deze vorm van schrikbewind. Een actie die tegelijkertijd het krantje van de censuur van de leiding bevrijdde en de leerlingen inspraak bracht via een heus parlement. Bovendien kreeg Theo als aanstichter een verplichte week vakantie.

Afscheidcollege prof. Carel de Beer

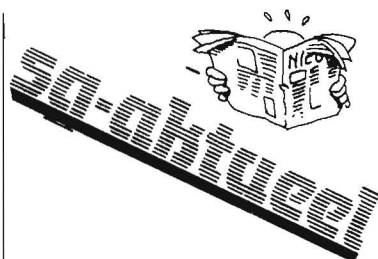

Vrijdag 10 april houdt prof.ir. Carel de Beer om vier uur zijn afscheidcollege in de grote zaal van het auditorium.

Prof. C. de Beer is bijna dertig jaar als hoogleraar aan de TUE verbonden. Hij maakte van 1982 tot 1986 deel uit van het college van bestuur.

Eind 1987 werd ir. C. de Beer benoemd tot hoogleraar werktuigbouwkunde en de mechanische technologie. In 1972 werd dat hoogleraar bedrijfskunde, in het bijzonder de mechanische technologie. Hij is mede-oprichter van de faculteit Bedrijfskunde en eerste Bdk-decaan.

Per 1 mei aanstaande gaat prof. De Beer met emiritaat. Enkele dagen eerder hoopt hij 65 jaar te worden.

maandag 6 april
grote zaal, 12.45-13.30 uur

TU's lonken te veel naar bedrijfsleven

Het onderwijsbeleid van de Nederlandse Technische Universiteiten is er op gericht om goed aan de directe behoeftes van het bedrijfsleven te voldoen. Door de korte-termijnachtige, marktgerichte opleidingen die uit deze opstelling volgen komt de academische kwaliteit van de TU-ingenieurs in het geding.

Mr. R. de Lange, directeur Sociale Zaken van Philips pleit in SG-Aktueel voor een onafhankelijker gedrag van de TU's.

(vervolg van pag. 1)

Tweede fase

leiding, uit de koker van de werkgevers.

Schreeuwend onrecht

Ondertussen beginnen op verschillende plaatsen in den lande de aio's zich te beraden over hun financiële positie. En ze zijn niet de enigen die het niet eens zijn met de hoogte van het salaris. Zo betitelde prof. dr. F.W. Saris, directeur van een FOM instituut, in de NRC van 25 maart het aio-salaris als 'een schreeuwend onrecht'. Daarom heeft hij nog geen aio's (aio's in dienst van niet-universitaire instituten) aangenomen. Hij werft ze nu als laboratorium-assistent. Zo verdienen ze meer.

Personeelezen van de stichting FOM is daar niet gelukkig mee. R. Pleysier, hoofd van de centrale personeelsdienst van FOM was dan in principe niet voor een differentiëring binnen de aio-salarissen. Toch voorzag hij dat de zuigkracht van het bedrijfsleven wel eens zo groot zou kunnen zijn dat die differentiëring noodzakelijk wordt.

Ijделе hoop

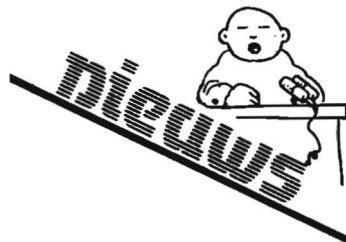
Ook vertelde Pleysier dat hij, in een gesprek met de decanen van de faculteiten wis- en natuurkunde, de indruk had gekregen dat er nog weinig of niets gedaan is om een adequate tweede-fase onderzoeksopleiding te verzorgen.

TUE-prof. dr. G. Vossers erkende dat ruitelijk. Hij schoof de schuld echter door naar de politiek. Volgens hem is er door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen bewust te lang gewacht met het vastleggen van deze opleidingen. Dit in de hoop dat het bedrijfsleven toch nog een gedeelte van de kosten zou gaan dragen. Een ijделе hoop, naar steeds duidelijker blijkt.

Theo

Onderzoek TeMa-winkel

Rampenplannen kerncentrales geven onvoldoende bescherming

In strategisch opzicht schieten maatregelen volgens rampenplannen voor kerncentrales tekort om de bevolking te beschermen tegen gevolgen voor de gezondheid bij een ongeval met een kerncentrale. Dat geldt met name voor de bescherming van de gezondheid tegen radioactieve straling. Dit is een van de conclusies uit het rapport 'Strategische rampenplanning voor kerncentrales' van de TeMa-winkel van de TUE. Het literatuuronderzoek naar de maatschappelijke doelstellingen van dergelijke rampenplannen is uitgevoerd op verzoek van de stichting Kritische Massa.

Van de redactie

Het doel van de studie was, na te gaan welke objectieve factoren de houding van de bevolking tegenover rampengebieden voor kerncentrales bepalen. Rampenplannen voor kerncentrales houden geen rekening met milieu-, economische en sociale gevolgen van een ongeval. Verder krijgt veiligheid van de bevolking weinig aandacht. Deze plannen zijn voornamelijk op bescherming van de gezondheid gericht, dus hebben ze een beperkt toepassingsgebied. Dat stelt de student Ben Jalhay, die het onderzoek heeft verricht. Rampenplanning vindt naar zijn mening kortzichtig plaats, omdat men aan kerncentrales geen aanvullende veiligheids-eisen stelt, die een eventuele ramp in omvang kunnen verkleinen. Ook heeft de overheid nog geen maatregelen beschikbaar om de oude situatie voor de bevolking na een ramp te herstellen. Alarmregelingen van de Nederlandse kerncentrales in Dodewaard en Borssele bevatten slechts zeer algemene waarschuwings- en organisatieafspraken.

Verwarring

In geval van een ramp wordt de verwarring bij de bevolking als gevolg van de gesignaleerde la-

cunes nog eens bevorderd door onvoldoende afstemming tussen de betrokken ministeries. Het gaat om de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Landbouw en Visserij, Verkeer en Waterstaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en Welzijn,

Volksgesondheid en Cultuur. De vijf ministeries bezien binnenkort de bestaande alarmregelingen in het licht van het ongeluk te Tsjernobyl, dat eind april 1986 plaats vond.

Aanbevelingen

Het rapport van de TeMa-winkel geeft daarvoor een aantal aanbevelingen. Een greep hieruit:

- Er moet onafhankelijk van de exploitant van de kerncentrale een procesbewaking en een omgevingsmeetnet komen. Deze voorzieningen zijn noodzakelijk om de overheid tijdig op de hoogte te stellen en om de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen.

- Ook moeten er meer

beschermingsmogelijkheden voor de gezondheid dan evacuatie in aanmerking genomen worden. Te denken valt aan schuilgelegenheden, luchtfilters, jodiumtabletten, medische faciliteiten en dergelijke.

- Men moet de geestelijke volksgezondheid aandacht geven om onnodige stress te vermijden.

- Ook zal men diverse plannen voor het gebied rond een kerncentrale moeten samenstellen tot een geheel dat is afgestemd op de interne alarmregeling van de centrale.

- Tenslotte moet men een positieve houding bij de bevolking ten opzichte van het herziene rampenplan bevorderen. Zodoende kan brede medewerking bij de eventuele uitvoering ervan verzekerd worden.

De kerncentrale van Three Miles Iland, Harrisburg (USA).

(foto extern)

Vooraf aanmeldingen voor baby's

Veel belangstelling op TUE voor crèche

Op basis van een peiling blijkt dat de ruimte die de TUE beschikbaar heeft gesteld voor kinderopvang nu al bijna vol zit. Realisatie van een crèche in gebouw X hangt nu op het geld dat nodig is voor de begeleiding.

Van binnen de TU zijn er 31 aanmeldingen (waarvan 2 van studenten). Gespreid over de week betekent dat al 13 volledig bezette plaatsen. Te verwachten valt dat een peiling binnenkort op de Hogeschool Eindhoven nog meer belangstellenden oplevert. Maar het is de vraag of daarvoor nog ruimte is. In gebouw X kunnen niet meer dan 15 kinderen worden opgevangen.

Rob Weijs

De TUE emancipatiemedewerkster, drs. Suzanne Udo, heeft via enkele oproepen in Cursor de belangstelling voor kinderopvang

gepeild onder medewerkers en studenten. Die belangstelling blijkt groter dan enige jaren geleden. Volgens deze peiling zal de ruimte die het college van bestuur beschikbaar heeft gesteld in gebouw X gemakkelijk vol komen.

Als probleem blijft nu nog de vraag of de TUE de kosten wil dragen voor de verzorging van de kinderen. Volgens Udo gaat het om een bedrag van een ton per jaar als aanvulling op de inkomensafhankelijke ouderbijdrage. Die ton is gebaseerd op regels van het ministerie van Welzijn, Volksgesondheid en Cultuur. Per acht baby's moeten er twee begeleiders (zal wel meestal om begeleidsters gaan) zijn. Kleuters hebben een iets minder intensieve verzorging nodig, maar in de peiling zijn baby's enorm oververtegenwoordigd. Verklaring hiervoor lijkt dat medewerk(st)ers met kleuters waarschijnlijk een structurele oplossing hebben gevonden, bijvoorbeeld dat de

vrouw haar werk heeft opgezegd. Udo verwacht dat in de loop van de tijd de belangstelling groter wordt, en er ook relatief meer kleuters zullen worden aangemeld voor de kinderopvang.

Geld

De start van de TUEcrèche hangt nu op het geld. Wie betaalt die ton aan personeelskosten? Udo had de opdracht om uit te zoeken in hoeverre de Hogeschool Eindhoven en de NLO willen deelnemen. Van NLO-zijde blijkt er maar voor één kind een dag per week behoefte te bestaan. Bij de Hogeschool Eindhoven moet de belangstelling de komende weken nog gepeild worden.

Bouwkunde deelt schouderklopjes uit

'Ik bedoel dat ik gewoon aan architectuur verslaafd ben', aldus Wim van den Bergh. Op 12 februari feliciteerde oud-decaan prof. Piet de Lange namens de faculteit Bouwkunde hem vanwege de eerste prijs en Guido Swart met de basisprijs van de Prix de Rome. Beiden zijn ze immers afgestudeerd aan de TUE. Bij diezelfde gelegenheid werden ook nog twee anderen in het zonnetje gezet. De pas afgestudeerde Ad van Aert en de nog studerende René van Zuuk wonnen respectievelijk de eerste prijs en een eervolle vermelding van de Archiprix, de voormalige Studentenplannen. De Eindhovense aan de TUE afgestudeerde architect Jo Coenen opent vandaag, 3 april in Tilburg een tentoonstelling over de Prix de Rome 1987.

Marjorie Schreuder

De Prix de Rome is niet de eerste de beste prijs. Zij werd meer dan 300 jaar geleden ingesteld door de 'Academie Royale de Peinture et de Sculpture' op gezag van Lodewijk de veertiende en al meer dan 100 jaar is het in Nederland de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten, die de prijsvraag uitschrijft. Het doel van de prijsvraag is om bij jonge kunstenaars en architecten 'groot talent en buitengewone aanleg' tot uiting te laten komen. Elke vier jaar wordt ze aan architectuur gewijd, maar het is voor het eerst sinds vele jaren dat een eerste prijs in deze categorie uitgedeeld werd.

Ondanks een veel besproken en omstreken verleden blijkt de Prix de Rome toch weer aan aantrekkingskracht gewonnen te hebben; Wim van den Berg noemde het 'prestige' en Guido Swart sprak van 'cachet'. Voor de architectuuropgave van 1986 hadden

zich dan ook meer dan 300 gegadigden aangemeld. De opdracht in de voorrondes was een muziektheater tegenover het Hilton in Amsterdam te ontwerpen. In de tweede en tevens laatste ronde moest een science park voor techniek (een modern wetenschapsmuseum) op een eiland in het IJ in Amsterdam gepland worden, een fors project waar de vier uit de eerste ronde overgebleven kandidaten minder dan twee maanden de tijd voor kregen.

Van den Bergh's ontwerp Panorama kreeg uiteindelijk de hoofdprijs van f 40.000,- en Swart mocht een van de twee basisprijzen van f 10.000,- in ontvangst nemen.

Wie interesse heeft om de plannen van alle eindronde-mededingers en winnaars te bekijken kan tot en met 23 april terecht in de expositieruimtes van de Schouwburg in Tilburg.

Vrijheid

Op de bijeenkomst met een

feestelijk tintje, donderdag 12 februari, werd ook aandacht besteed aan een andere prijsvraag. Sinds 1 januari van dit jaar heet de Landelijke Commissie Studentenplannen Archiprix. Archiprix is het enige samenwerkingsverband tussen Nederlandse instellingen voor het hoger onderwijs op het gebied van ruimtelijk ontwerpen. Ad van Aert, vorig jaar afgestudeerd aan de TUE, kreeg de eerste prijs en René van Zuuk, die momenteel nog aan de TUE studeert kreeg, ondanks dat hij nog niet afgestuurd was, de eervolle vermelding.

Dat TUE'ers zo vaak in de prijzen vallen ligt volgens verschillende docenten en de winnaars zelf waarschijnlijk aan de grote vrijheid die hier, voor de herstructurering van de Bouwkundestudie, aan studenten gegeven werd. Ook zit er geen traditie in de weg, aan de TUE zijn geen grote namen verbonden zoals Hertzberger (TUD), die een al te duidelijk stempel op de opleiding drukken. Prof. Piet de Lange moest in zijn openingswoord wel even kwijt, dat alle winnaars 'natuurlijk uit de vakgroep BAU (Architectuur en Urbanistiek) komen.'

'Dat zijn zo van die beroepsgroepen, waar men elkaar graag cadeau's uitreikt, ik zelf kom uit een groep waar dat gewoon niet staat,' aldus De Lange.

Raad en bestuur W&M worden het niet eens

De raad en het bestuur van de faculteit Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen (W&M) zijn het nog steeds niet eens over het plan waarin de bezuinigingsoperaties tot 1991 geregeld moeten worden. Op de vergadering van de faculteitsraad op 26 maart werd een alternatief plan aangenomen, terwijl het bestuur vasthield aan het eigen voorstel. Het bestuur gaat opnieuw met het CvB overleggen om uit de impasse te komen.

Gaby Zeyen

De discussie loopt al vanaf september 1986 toen de omvang van de bezuinigingsplannen van minister Deetman bekend werd en duidelijk werd dat W&M een groot deel van de beoogde bezuinigingen voor zijn rekening moet nemen.

Over de krimp was zoveel verschil van mening dat het leidde tot een breuk tussen het faculteitsbestuur en de faculteitsraad. Daarop werd de bezuinigingsopdracht teruggestuurd naar het CvB, die het faculteitsbestuur maande om binnen twee weken met een nieuw plan te komen.

Opdracht

De opdracht aan de faculteit was te komen tot een voorstel waarin raad en bestuur zich zouden

kunnen vinden en dat tevens binnen de grenzen zou liggen die het CvB had gegeven in een brief van 3 maart: 12,5 plaatsen bezuinigen op het wetenschappelijk personeel (was aanvankelijk 16). Dat is niet gelukt.

Ter tafel kwam een wijzigingsvoorstel. In het bestuursvoorstel worden 4,5 plaatsen ingeleverd op specifieke taken (een deel Onderwijs Research, een deel Toegepaste Taalkunde en Vrouwenstudies). Hierover bestaat geen verschil van mening.

Dat is wel zo bij de resterende acht plaatsen: de bezuiniging op het curriculaire onderwijs. Die zou gebaseerd moeten zijn op de huidige onderwijslast. Maar daarvoor hanteren het bestuur en de indieners van het wijzigingsvoorstel verschillende cijfers, waardoor ook de bezuinigingen

over de vakgroepen anders verdeeld zijn.

Buiten spel

Het wijzigingsvoorstel werd aangenomen met zes stemmen voor, drie tegen en drie onthoudingen. Het bestuursvoorstel dat daarna in stemming kwam werd verworpen met zes stemmen tegen, drie voor en eveneens drie onthoudingen.

In een brief met de onderhavige problematiek als onderwerp (d.d. 17 maart) aan de leden van de faculteitsraad sprak het faculteitsbestuur de hoop uit dat de raad zou instemmen met het bestuursplan want 'het bestuur zou het betreuren indien bij verwerping van het plan de verdere uitvoering van de TVC/SKG-operatie (de bezuinigingen) bij het CvB zou komen te liggen. De faculteit zou daarmee buiten spel komen te staan.'

Of dat nu gebeurt staat nog niet vast. Het faculteitsbestuur heeft het CvB inmiddels om de hoogte gebracht van de nu ontstane situatie en hoopt een dezer dagen overleg te kunnen voeren met het CvB om uit deze impasse te komen', aldus plaatsvervangend decaan prof. dr. Wim Vaags desgevraagd.

Elf studentenstops volgend studiejaar

Volgens de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) moeten het komende studiejaar elf studentenstops worden afgekondigd. De stops betreffen de studies bedrijfskunde (numerus fixus 1290, 3000 aanmeldingen), geneeskunde (1485 voor bijna 2500 belangstellenden), diergeneeskunde (175/600), tandheelkunde, Chinees (90/ruim 100), experimentele medische richting (Leiden, 80/ruim 100), Japankunde (40/28) en algemene gezondheidszorg (Rotterdam, 75/88), industrieel ontwerpen (Delft, 240/420), gezondheidswetenschappen (Nijmegen, 80/90) en medische biologie (Utrecht, 80/280).

Als de minister het advies van de VSNU opvolgt, zullen er verder voor het studiejaar 1987-1988 plaatsingscommissies actief zijn bij economie, rechten, Frans, Spaans en theaterwetenschap. Voor het eerst zal er dan voor informatica geen stop of plaatsingscommissie komen.

Vrouwenstudies blijft wellicht

Bij de bezuinigingen van de faculteit Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen (W&M) komt mogelijk de plaats voor vrouwenstudies te vervallen. Maar: indien vrouwenstudies in praktijk en effectieve zin wordt gericht op het doel meer meisjes voor een studie aan de TUE te interesseren, zal het college van bestuur overwegen hiervoor formatieruimte ter beschikking te stellen', laat het CvB aan het faculteitsbestuur van W&M weten. Cees Pijnen, secretaris van de TUE lichtte toe dat als vrouwenstudies inderdaad die concrete inhoud krijgt, de universiteit dit als een instellingstaak ziet. Vandaar de toegezegde formatieruimte. Het zou gaan om een plaats. Dr. Marijke van Vonderen-van Staveren liet bij afwezigheid van ir. Karin Overdijk desgevraagd weten dat de manier waarop vrouwenstudies nu ingevuld wordt weliswaar meer de ministeriële richtlijnen volgt, maar dat de toekomstige inhoud onderwerp van overleg kan zijn.

Advertentie

JOURNALISTIEK
VAN
GROOT
FORMAAT

HET NIEUWE VRIJ NEDERLAND
MAGAZINE IS UIT.
VOOR DE KLEINE PRIJS VAN f 2,50

LN

Kamer wil versoepeling studiefinanciering

Ondanks de halsstarrige houding van minister Deetman, wil een kamermeerderheid de uitvoering van de wet studiefinanciering belangrijk versoepelen. Dat bleek donderdag 26 maart tijdens een overleg tussen de vaste kamercommissie voor onderwijs en de minister.

Van de redactie/(UP)

Afgemeten aan de uitspraken van de woordvoerders van de diverse fracties zijn er toch nogal wat veranderingen in de wet studiefinanciering te verwachten. Met uitzondering van de VVD zijn alle fracties van mening dat de verschuiving van de uitbetaling van de beurzen naar het einde van de maand tenminste gefaseerd moet gebeuren. In een brief van 19 maart aan de Tweede Kamer had de minister inmiddels laten weten ook in april aan studenten met een aanvullende beurs nog een voorschot uit te betalen. Dit voorschot wordt rond 10 april overgemaakt. Vanaf mei zal de uitbetaling rond de twintigste van iedere maand vallen. De Landelijke Studenten Vakbond (LSVB) verloor vorige week een kort geding waarin een betaling aan het begin van de maand geëist werd.

Achteruitgang

Kritiek was er verder op de grote inkomensachteruitgang van grote gezinnen. De basisbeurs weegt voor hen immers niet op tegen het bedrag dat vroeger aan kinderbijslag werd ontvangen. De compensatieregeling die Deetman onlangs heeft voorgesteld werd door het CDA onvoldoende geacht. De regeling houdt in dat mensen die er meer dan 2500 gulden op achteruit gaan een deel van het bedrag boven die 2500 gulden terugkrijgen. Er zal een structurele oplossing moeten komen, zo vinden behalve het CDA ook PvdA en D'66.

Dezelfde fracties willen de positie van eenoudergezinnen (bijstands-moeders) met studerende kinderen verbeteren. De bestaande toeslagregeling in de bijstand gaat niet ver genoeg, en is bovendien alleen van toepassing als de student nog thuiswoont.

Terugbetalen

VVD, PPR en PvdA willen dat studenten de teveel uitbetaalde voorschotten op eigen verzoek moeten kunnen laten bijschrijven bij de studieschuld. Ook moeten er zo snel mogelijk meer mogelijkheden komen om te studeren in het buitenland, zo vinden VVD, CDA en D'66. In zijn brief van 19 maart heeft de minister een lange lijst van Europese universiteiten vermeld, waar met een Nederlandse studiebeurs kan worden gestudeerd. Het aantal studierichtingen is echter beperkt. Wie vanaf het eerste jaar tot het afstuderen in het buitenland wil verblijven, zal arts, dierenarts, tandarts, apotheker, architect, verloskundige of ziekenverpleger moeten worden. Andere studierichtingen kunnen maar voor een jaar in een Europees buitenland gevolgd worden.

Hardheidsclausule

De Kamer had ook veel kritiek op Deetman vanwege het feit dat veel studenten niet weten waar ze aan toe zijn. Zij drong daarom aan op oplossingen voor de nu bekende probleemgevallen. De bewindsman liet echter weten daartoe niet bereid te zijn. Studenten die zich benadeeld voelen kunnen een beroep doen op de hardheidsclausule. Over de uitvoering daarvan is nog weinig of niks bekend. Benadeelden kunnen aan de wet geen rechten

ontlenen. Ze zijn afhankelijk van wat de minister redelijk vindt. Later pas zal uit beleid en uit jurisprudentie van de Commissie van Beroep blijken in welke gevallen men met succes aanspraak kan maken op de hardheidsclausule.

De voorzitter van de Commissie van Beroep Studiefinanciering, mr. T.J.P. van Os van den Abeelen, heeft overigens kritiek geuit op zijn eigen positie. In een interview met het informatiebulletin 'Uitleg' van het ministerie van O en W zet hij vraagtekens bij de onafhankelijkheid van de commissie. Volgens de voorzitter is het staatsrechtelijk gezien onzuiver dat studenten zich moeten beklagen bij een commissie die net als de Centrale Directie Studiefinanciering door de minister wordt betaald.

Aanvaring

Ondanks de waslijst van kritiek, die de meeste fracties op de minister afvuurden, bleek Deetman niet bereid tot versoepeling van zijn standpunten. Wel leidde zijn starre houding tot een felle aanvaring met CDA-woordvoerder Lansink over de inkomensteruggang van grote gezinnen. Deetman hield zijn partijgenoot voor dat zo'n inkomensteruggang geen zaak is voor studiefinanciering, maar voor de minister van Sociale Zaken, De Graaf. Voor Lansink was dit reden om via oppositie-woordvoerder Vermeend (PvdA) een voorstel te laten doen het overleg met Deetman te beëindigen en er later 'plenair' -in een officieel kamerdebat, waarin de Kamer ook formeel voorstellen in kan dienen- op terug te komen. Ongetwijfeld zal dan een aantal moties worden ingediend, met name door de linkse partijen. Een deel daarvan zal zoals het er nu naar uitziet, door het CDA gesteund worden.

Eerste Europese ingenieurs in oktober

De Europese Federatie van Ingenieursverenigingen FEANI bereikte vorig jaar een principe-accord over de kwalificatie Europees ingenieur. Om Europees ingenieur te worden zal men, naast een opleiding van tenminste vier jaar, ook een beroepservaring van minimaal drie jaar moeten hebben. De criteria voor deze laatste fase van drie jaar zullen op nationaal niveau nader moeten worden uitgewerkt door zogenaamde 'monitoring committees'. Onder de leden van het Nederlandse comité, dat bestaat uit vertegenwoordigers van KIVI, NIRIA en het Nederlands Instituut van Landbouwkundige Ingenieurs (NILI), bevindt zich de hoogleraar prof. dr.ir. Gerrit Vossers van de TUE, tevens lid van het KIVI. Het FEANI wil in oktober de eerste certificaten aan Europese ingenieurs uitreiken. De kwalificatie is bedoeld als passe-partout voor het vervullen van alle ingenieursfuncties in de bij FEANI aangesloten landen.

Wetenschaps-winkels willen landelijk steunpunt

De universitaire wetenschaps-winkels streven naar de instelling van een landelijk steunpunt, waarbij de informatie-uitwisseling centraal staat. Dat blijkt uit een brief van de projectgroep Informatisering van de gezamenlijke wetenschapswinkel aan minister Deetman. Met het landelijk steunpunt willen de wetenschaps-winkels ook een eind maken aan de grote diversiteit van programma's; de winkels zijn nu ieder voor zich bezig met het bedenken en opzetten van automatiserings-programma's.

FNV steekt 1,5 miljoen in technologie

De vakcentrale FNV trekt de komende vier jaar zelf één tot anderhalf miljoen gulden uit om de aangesloten bonden specialiserende ondersteuning te geven voor de advisering over de invoering van technologische vernieuwingen in bedrijven. De FNV-bonden zullen een nog onbekend bedrag besteden aan rechtstreekse voorlichting en informatie aan leden en kaderleden. Dat bedrag komt bij de vier miljoen gulden subsidie van de ministeries van economische en sociale zaken, zo heeft de vice-voorzitter van de FNV, Johan Stekelburg, onlangs meegedeeld op een persconferentie in Amsterdam. Voor het 'FNV-steunpunt technologie-advies', dat in september van start gaat, neemt de vakcentrale zes tot acht mensen in vaste dienst.

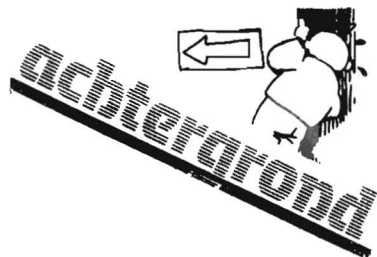

Foto: Bram de Hollander

Terwijl minister Deetman in vergadering was met de vaste kamercommissie voor onderwijs en wetenschappen, demonstreerden op het Binnenhof ongeveer 300 studenten tegen de nieuwe wet op de studiefinanciering. De demonstranten deden zich buiten te goed aan de door de 'gaarkeuken' verstrekte tomaten- en erwtensoep (zie foto)

Een jaar na Tsjernobyl

Een kokende ketel met radio-actieve soep

De gevolgen die de ramp in Tsjernobyl voor Europa heeft variëren van besmette rendieren in Lapland en 'stralende' kersen in Griekenland tot enorme aantallen mogelijke slachtoffers in Oost- en West-Europa. Maar over die aantallen zijn de meningen nog verdeeld. Er blijkt altijd wel een rekenwijze te zijn die naar een bepaalde groote-orde van het aantal slachtoffers op de lange termijn toewerkt. Ir. Willem de Ruyter zette de gegevens op een rijtje tijdens de tweede lezing in de cyclus 'Een jaar na Tsjernobyl'.

Arjan Struik

Zaterdagochtend op 26 april 1986 ontplofte een van de vier reactoren in Tsjernobyl. Hierdoor werd het dak van de reactor geblazen en vloog deze in brand. De reactor veranderde daardoor in een gigantische ketel. In die ketel borrelde een radio-actieve soep die temperaturen bereikte van 4000 à 5000 graden Celsius. Negen dagen lang bleef deze ketel radio-actieve stoffen de atmosfeer in slingeren. Er was bij de ontploffing zoveel energie per kilogram splijtstof vrijgekomen dat er in feite gesproken kon worden van een nucleaire ontploffing op kleine schaal. Maar toch nog vergelijkbaar met de zwaarste conventionele bom uit de Tweede Wereldoorlog.

De gevolgen van deze bom voor Europa zijn afhankelijk gebleken van de de grilligheid van het weer. Op 28 april werd in Zweden aan de oostkust de eerste verhoogde activiteit gemeten. Daarna zijn de zwevende hoeveelheden radio-actieve stof langs verschillende banen over Europa getrokken. En afhankelijk van de regenval zijn de verschillende delen van Europa meer of minder besmet. In Nederland heeft het tot 2 mei geduurd voordat men wist of er hier wel radio-actieve stoffen neer zouden slaan. Een van de maatregelen die in ons land volgden was het instellen van het graasverbod. En dat maakt het internationale karakter van zo'n kernramp aanschouwelijk. Op 1800 kilometer afstand ontploft een kernreactor en hier zijn de

koeien uit de wei verdwenen. Toch lag de besmetting van de melk in Nederland ver onder de EG-norm. We hebben echter niet alleen via de melk radio-actieve stoffen binnen gekregen. Een mens ademt per uur gemiddeld één kubieke meter lucht in. En 60 uur lang is de lucht boven Nederland besmet geweest. Zelfs zo besmet dat op het moment dat de concentratie I-131 in de lucht het grootst was, we ieder uur evenveel I-131 binnen kregen als er in één liter melk zat op de dag dat het graasverbod werd opgeheven.

Evacuatie

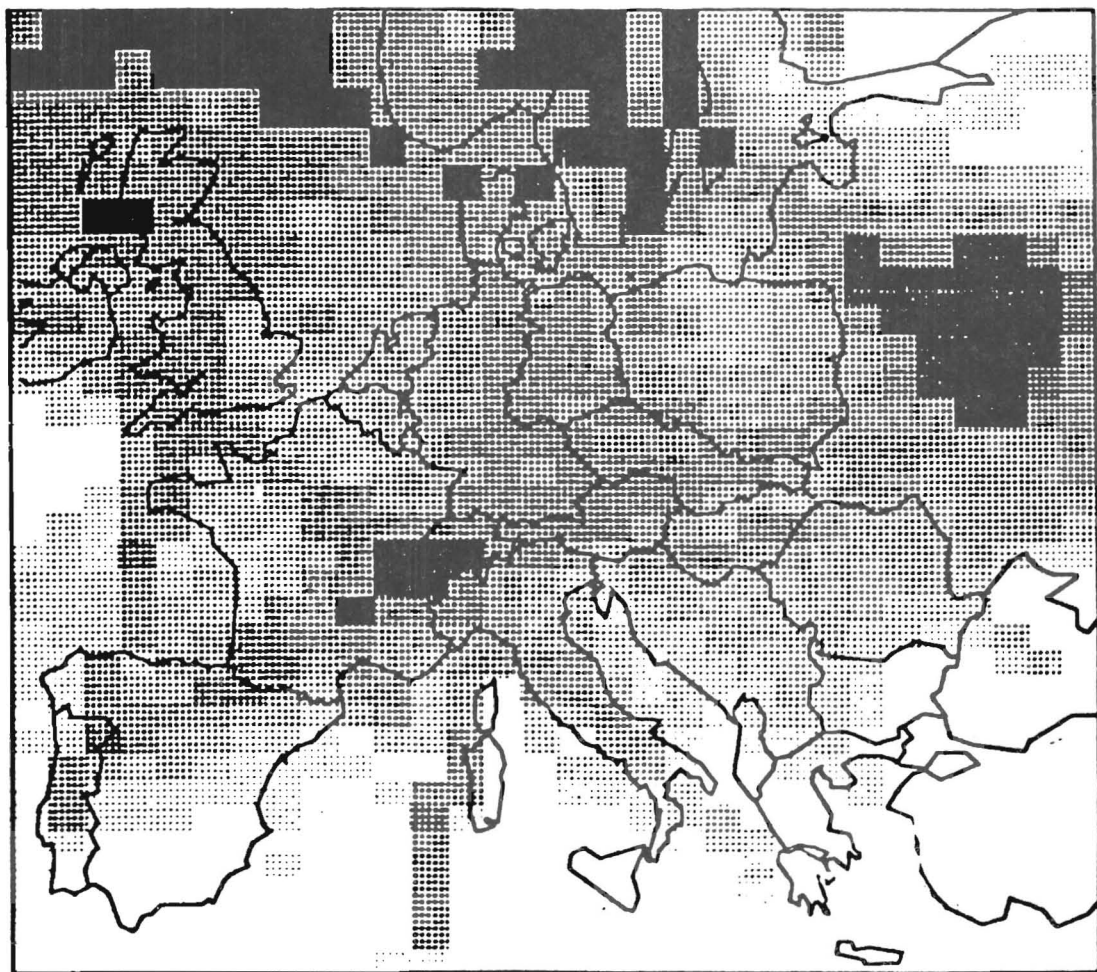
Toch is Nederland er nog vrij goed vanaf gekomen. In Zuid-Duitsland en Zwitserland was de opgelopen dosis ongeveer tien keer zo groot als in Nederland. In dat gebied was de dosis ongeveer gelijk aan de jaarlijkse hoeveelheid tengevolge van natuurlijke stralingsbronnen. In Polen zijn deze getallen, zeker voor kinderen, nog eens een factor drie groter. In de omgeving van Tsjernobyl hebben de mensen natuurlijk een nog grotere dosis opgelopen. In een straal van 25 kilometer is

45% van de totale hoeveelheid uitgestoten radio-actieve stoffen terecht gekomen. Er zijn dan ook 135.000 mensen uit dat gebied geëvacueerd. Achteraf blijkt dat deze mensen toch nog geluk hebben gehad. Het ongeluk gebeurde 's nachts. Iedereen was dus binnen. Bovendien was de temperatuur in de reactor zeer hoog. De radio-actieve stoffen werden daardoor zeer hoog de lucht in geblazen. Tenslotte regende het niet in die omgeving, zodat er ook relatief weinig radio-actieve stoffen meteen zijn neergeslagen. Op het reactorterrein zelf waren op het moment van het ongeluk ook weinig mensen aanwezig. Erna zijn er echter brandweerlieden en militairen ingezet om het vuur te bedwingen en de reactor in te pakken in beton. Deze groep mensen heeft de hoogste dosis ontvangen. Ook beenmerg- en levertransplantaties hebben niet veel uit kunnen richten.

Voor of tegen

Uit de gegevens over de doses die gemiddeld in de verschillende landen zijn ontvangen heeft de Ruyter het aantal mogelijke kanker en leukemie gevallen met dodelijke afloop op de lange termijn geschat. Hieruit blijkt dat na West-Rusland (6000) vooral West-Duitsland (1080), Polen (800) en Italië (636) zwaar getroffen zijn. Het aantal Nederlandse slachtoffers wordt geschat op 28. Vorige week werd er een rapport gepubliceerd van de Britse Raad voor Radiologische Bescherming. Hierin wordt gesteld dat dat er in de EG binnen 50 jaar ongeveer duizend mensen zullen sterven tengevolge van de ramp in Tsjernobyl. De Ruyter merkte dan ook op, dat het geschatte aantal slachtoffers samenhangt met de mate waarin een instituut voor of tegen kernenergie is. De schattingen van de te verwachten kanker gevallen naar aanleiding van Tsjernobyl variëren dan ook van 210 tot 1.000.000.

Met deze gegevens over de geschatte aantallen slachtoffers is het mogelijk deze ramp te vergelijken met andere nucleaire catastrofes. Het geschatte aantal stralingslachtoffers op de lange termijn in Hiroshima en Nagasaki: 900. Tengevolge van de fall-out van de kernproeven in 1945-1963: 30.000 à 60.000. Tengevolge van de bijna-ramp in Harrisburg: 0,4. Tengevolge van Tsjernobyl: 10.000 à 20.000. Kanker laat echter vaak lang op zich wachten. We moeten dus wachten tot ver na het jaar 2000 om te zien of deze ramp inderdaad zo'n enorme omvang heeft. En dan is het nog de vraag of deze aantallen zich duidelijk aftekenen tegen de veel grotere aantallen gevallen van kanker die ergens anders door veroorzaakt zijn.

< 0.3 < 1 < 3 < 10 < 30 < 100 > 100

Totale I-131 neerslag tot 8 mei 1986. In kBq per vierkante meter.

Prof. Hans Wortmann in intreedere

Eerste-fase moet geen fabriek worden

De faculteit Bedrijfskunde dient in het onderwijs het ontwerpgerichte karakter van de ingenieur te benadrukken. De gerechtvaardigde vrees, dat het eerste-fase onderwijs gaat lijken op een fabriek, een aansporing moeten blijven, om de bedrijfskunde nog meer als een geïntegreerde benadering te doceren. Dat betoogde prof.dr.ir. Hans Wortmann vrijdag 27 maart tijdens zijn intreedere *'Bedrijfskunde en informatica: naar een samenhang'* aan de TUE. Volgens de hoogleraar bestuurlijke informatiesystemen kunnen

Van de redactie

Wortmann sneed naast het onderwerp onderwijs natuurlijk ook onderzoek in zijn rede aan. Om de resultaten van wetenschappelijk werk te kunnen toetsen moet dat werk ook praktisch zijn. Een toegepast onderzoek heeft geen geringere wetenschappelijke betekenis dan fundamenteel onderzoek. Echter toegepast moet wel tot generaliseerbare uitspraken leiden. Bedrijfskundig onderzoek dient te worden getoetst in de praktijk. Volgens prof. Wortmann heeft de faculteit Bedrijfskunde van de TUE een goede traditie op het gebied van toegepast onderzoek. Om de theorie te toetsen aan de praktijk worden diverse

onderzoekprojecten uitgevoerd in samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven. Hij wees in dit verband ook op de samenwerking van de Eindhovense universiteit met TNO in de vorm van het instituut voor Industriële Technologie en Productie-automatisering, afgekort ook wel ITP genoemd. Na een kort overzicht van de overeenkomsten en verschillen tussen bedrijfskunde en informatica ging prof. Wortmann in op het ontwerpen van bestuurlijke informatiesystemen. Het gaat daarbij over zowel systemen voor beslissingsondersteuning als over allerlei computerondersteunende functies in de productie, samengevat door computer-integrated manufacturing, afgekort CIM. Wort-

de ervaringen met de nadoctorale opleiding tot logistiek ontwerper voor Bedrijfskunde hierbij tot inspiratiebron dienen. Letterlijk zei hij in het kader: *'Omdat ontwerpen, maar ook beslissen, altijd een keuze inhoudt, zou ik ervoor willen pleiten dat docenten levensbeschouwelijke vragen en maatschappelijke consequenties van keuze in hun stof verwerken. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de waarde-oordelen van onze afgestudeerden, maar wij zijn er wel voor verantwoordelijk, dat zij zich van hun waarde-oordelen bewust zijn.'*

mann onderstreepte dat het beheer van kennis in productie-organisaties steeds belangrijker wordt.

Vergeten om te leren

Over het beheer van kennis zei prof. Wortmann onder meer: *'Het beheer van kennis is een belangrijke en kostbare zaak, die ons vaak slecht afgaat. Wanneer men bijvoorbeeld computer-programma's van enkele jaren geleden bekijkt, die automatisch productieprocessen besturen, dan komt men daarin heel vaak regels tegen, die niemand meer begrijpt. Men heeft die kennis blijkbaar verloren. Ook op het gebied van kwaliteitsbeheersing, productiebeheersing, project-management, innovatieprocessen, enz., wordt opgedane*

kennis weer vergeten, en vervalt men in oude fouten. Dit 'vergeten' wordt enerzijds veroorzaakt door personele mutaties, en anderzijds doordat men, bij het ontstaan van kennis, deze kennis niet als een waardevolle zaak ziet, en dus niet documenteert, beheert, en overdraagt. Het feit, dat organisaties kunnen 'vergeten' is overigens niet altijd een nadeel. Evenals bij individuen is vergeten een noodzaak om kennis in nieuwe structuren te kunnen gieten. Vergeten is paradoxaal genoeg nodig om te kunnen leren. Management is steeds weer gericht op organisatie-verandering en dit vraagt een actief beleid m.b.t. het vasthouden en afstoten van kennis.'

Intreedere prof. Kees Rooda

De kunst van het automatiseren

'Het is zo moeilijk om machines en verzamelingen van mensen en machines te besturen, omdat in beide gevallen veel gelijktijdige handelingen plaatsvinden. Wat tot op heden aan besturingstechnieken ontwikkeld is, gaat voorbij aan dat gelijktijdige karakter.' Dat is de mening van prof.dr.ir. J.E. Rooda, die hij verkondigde in zijn intreedere aan de TUE op vrijdag 20 maart. In die rede vroeg hij aandacht voor zijn alternatief daarvoor: de proces-interactiebenadering, die wél recht doet aan het gelijktijdige karakter. Hij ging daarbij in het bijzonder in op de toepassing ervan in transport- en fabricagesystemen. Prof. Rooda, werd in mei 1985 benoemd tot gewoon hoogleraar aan de faculteit Werktuigbouwkunde om werkzaam te zijn op het gebied van de automatisering van de productie.

Van de redactie

Rooda's proces-interactiebenadering komt er, eenvoudig gezegd, op neer dat het volgens hem niet verstandig is om bij automatisering van de productie de opeenvolgende stadia (van grondstof tot produkt) te volgen. De gelijktijdige handelingen die daarin plaatsvinden, zijn dan niet meer te overzien. Beter is het volgens hem alle deelprocessen apart te zien en vervolgens hun interactie te bestuderen. Op die manier zijn bijvoorbeeld ook bluffers in het productieproces zoveel mogelijk te voorkomen.

Kennis

In zijn intreedere, die als titel had *'De kunst van het automatiseren'*, gaf prof. Rooda aan waar hij zich in de naaste toekomst vooral mee wil bezighouden. Hij noemde

daarbij de toepassing van computers op het gebied van machine- en productiebesturing, maar ook parallele computers hebben zijn bijzondere aandacht. Ook wil hij zich bezighouden met productiesystemen waarbij de produktiestroom zich ogenscheinlijk chaotisch gedraagt, zoals in fabrieken waar verschillende produkten gelijktijdig worden geassembleerd of waar verschillende typen chips gelijktijdig worden geproduceerd. Hij hoopt daarbij dat de resultaten van dat werk ook op andere terreinen van toepassing zullen zijn, maar, zo zei hij: *'Het is echter nu al duidelijk dat er steeds processen zullen overblijven die niet helemaal of helemaal niet met computers kunnen worden uitgevoerd.'* Toch ook lijkt hem de verwachting gerechtvaardigd dat door het ontwikkelen van nog

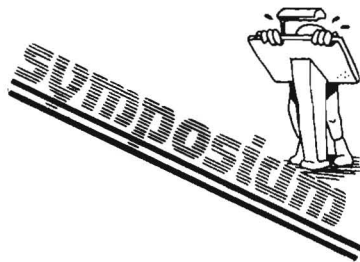
Rooda wordt door zijn echtgenote gelukkigwens.

betere computertalen en het verder formaliseren van de kennis met betrekking tot de productie, het mogelijk is dat de grenzen van datgene wat in de productie te automatiseren is, verder worden verlegd. *'Naast de traditionele productie-*

factoren als grondstof, arbeid en kapitaal zal kennis (knowledge), opgeslagen in computer-programma's, als vierde produktiefactor haar intrede doen. Creativiteit en intuïtie zullen echter het exclusieve eigendom blijven van de mens', zo zei Rooda.

Industriële Vormgeving en de Computer

Schetsblok niet door beeldscherm te vervangen

Technisch ontwerpers en industrieel vormgevers leren langzaam aan elkaar taal te spreken. Nieuwe ontwerptechnieken hebben de werktuigbouwers al in de ban. Maar de vormgevers stellen zich aarzelend op.

'De emoties, de vonk van de ontwerper laat zich niet in Computer Aided Design uitdrukken', klinkt het uit de mond van de vormgevers.

'CAD is niet meer dan ontwerpen met een stuk rekentool. Het gebruik van de computer is geen vervangmiddel voor professionele onkunde', stelt de werktuigbouwer.

Lizet Kruyff

Industriële vormgeving is in ons land een relatief jong vakgebied. De Academie voor Industriële Vormgeving werd in Eindhoven in de jaren vijftig opgericht. Daar werden onder meer de Bauhaus-idealen in het lesprogramma opgenomen. De traditionele ontwerppaden werden verlaten. Philips had al vanaf 1929 een eigen ontwerpbureau. Daar zaten voornamelijk technisch tekenaars, die onder leiding van een architect werkten. Toen heette dat nog Artistiek Propaganda en hield zich voornamelijk met radio's en grammofoons bezig. Maar de laatste vijftientig jaar is het binnen Philips een eigen afdeling. De vormgevers worden steeds nauwer bij de produktontwikkeling betrokken. Waarom is die vormgeving eigenlijk zo belangrijk?

Douche

Na de tweede wereldoorlog was er in Europa en dus ook in Nederland gebrek aan alles. De agrarische sector, van oudsher sterk in ons land, herstelde zich het snelst. Met behulp van Amerikaanse steun kwamen er machines en dus produktiemogelijkheden. De industrie richtte zich voornamelijk op het verwerken van de landbouwprodukten en de textiel en leerverwerking. Wat er ook gemaakt werd, er was wel een afnemer voor te vinden. Het hoofdprobleem bij het maken van een produkt was in die tijd: hoe moet ik het maken. Grondstoffen, produktiefaciliteiten en technieken bepaalden de gang van zaken: massaproductie van uniform karakter.

'In die tijd was je blij als je een douche had. Nu kun je kiezen uit verschillende vormen, materialen en kleuren', vindt ir. Wolfram Peters van het Ontwerpbureau Ninaber/Peters/Krouwel. In de jaren zeventig komen veel ondernemingen onder druk te staan. De oliecrises zijn daar onder meer debet aan. In Europa gaan veel markten voor Europese producenten verloren. De verhouding tussen prijs en kwaliteit wordt steeds belangrijker. Importen uit de toenmalige lage lonenlanden zijn niet meer tegen te houden. In het begin wordt de kracht van Japan onderschat. Daar komt men op terug.

Individueel

De toenemende welvaart geeft aan het eind van de jaren zeventig de mensen de kans zich individueel op te stellen. Er ontstaat een grote verscheidenheid aan groeperingen in de samenleving.

Peters: 'De levensstijl van de verschillende groeperingen verschilt onderling sterk en de bijbehorende produkten dus ook. De mensen willen niet meer precies hetzelfde als hun buurman. Het produktaanbod wordt heel divers. Voor elk wat wils. Het probleem is ook niet meer hoe moet ik het maken, maar wat moet ik voor wie maken.'

Ondernemingen moeten snel op de veranderingen in smaak en mode kunnen reageren, willen ze kunnen overleven. Produktie-automatisering en vormgeving zijn daar antwoorden op. Om zo sneller een groot assortiment voor verschillende groepen op de markt te kunnen brengen, zoals horlogemerkt Swatch. Aan de ene kant worden de computers het bedrijf binnen gereden voor het automatiseren van produktie en administratie. Aan de andere kant wordt van de vormgevers steeds inspiratie verwacht om de klant tot aanschaffen te bewegen.

Werkplaats

'Ontwerpen kun je op twee manieren. De vorm kan ontleend worden aan de functie en maakt zo het ontwerp tijdloos. Vormgevers noemen dit ook wel 'goed' ontwerpen. Maar de vorm kan ook tijdgebonden zijn. Dan bepaalt de invloed van buitenaf hoe een produkt eruit ziet. Dat laatste wordt ook wel 'styling' genoemd. Van der Put:

'Als de link tussen CAD en CAM, tussen ontwerpen en produceren, niet gelegd wordt, ben je op een verkeerde manier bezig. Daarom moet je altijd het model in de werkplaats maken. Daar leren ontwerpers en makers elkaars taal begrijpen.'

Het CAD-systeem is gekoppeld aan de freesbank, waarop de modellen gemaakt worden. Het is een simpel CNC-systeem, waarbij de bewerking op een beeldscherm kan worden gesimuleerd en later tijdens de produktie gevolgd. Maar het visualiseren op het beeldscherm oogt niet zo goed. Vloeiende lijnen kunnen nog niet bereikt worden. Voor presentaties heeft men liever een tekening met wilde achtergronden.

Hulpmiddel

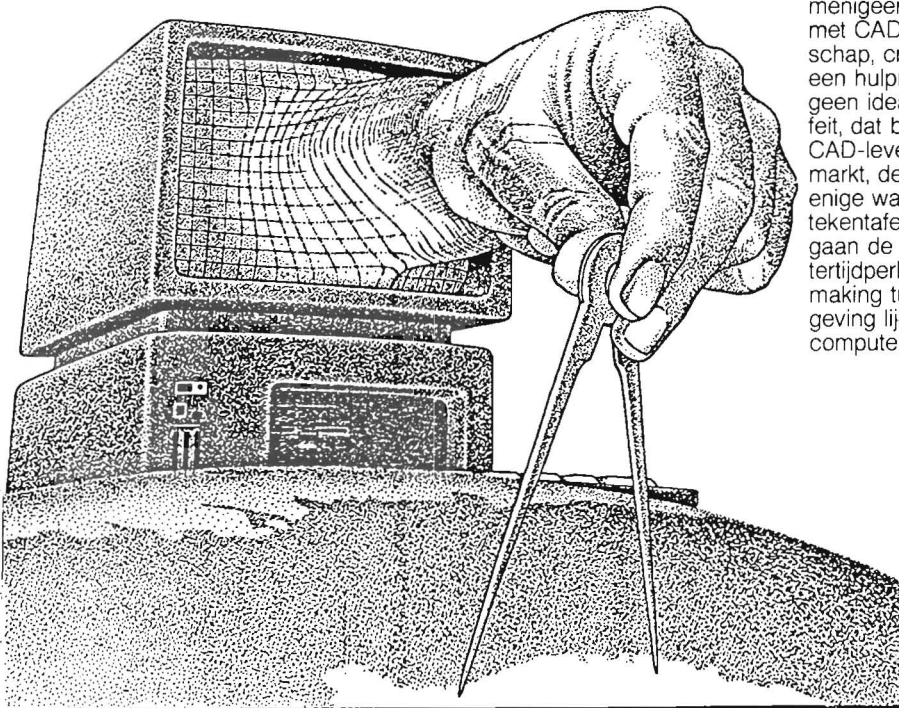
'Systemen voor Computer Aided Design zijn in de eerste plaats bedacht voor geografische en grafische doeleinden. Toen bleek CAD ook geschikt voor het ontwerpen van chips. Maar de ontwikkelaars van CAD-systemen hebben niet eerst het produktieproces in een fabriek geanalyseerd. Daarom is het voor werktuigkundig ontwerpen ook al veel moeilijker om een goed CAD-systeem te vinden. Om nu te denken dat je er al mee kunt

vormgeven, is onjuist. Het kost zeker nog tien jaar voordat het zover is,' meent Van der Put. Vormgevers hebben het niet zo op met hen beperkingen opleggende systemen. Er zijn al beperkingen genoeg. Bij Philips dringt de kreet Design for Automation, of Design for Assembly steeds verder door. De mate van automatisering geeft eisen voor het ontwerp aan. Een robot kan bepaalde handelingen wel maken, andere niet. Hoe meer schroefjes ingedraaid moeten worden, des te duurder het produkt. Als je een produkt uit modules opbouwt, kun je veel dezelfde onderdelen maken. Die kunnen telkens op de gewenste wijze worden samengesteld tot een eindprodukt. Ook daar moet de vormgever mee leren omgaan. Of het nu meubels betreft of de afstandsbediening van TV of Videorecorder.

Schoorvoetend

Technisch ontwerpen met de computer biedt grote voordelen. Het rekenen, wijzigen en manipuleren van het ontwerp gaat snel en trefzeker. Maar voor de vormgever, die zich eerder tot de sectie kunst dan techniek rekent, is de beeldschermshrik nog groot.

Op de lezingendag die de werktuigkundige studievereniging Simon Stevin vrijdag 27 maart organiseerde ontbraken de studenten van de Academie voor Industriële Vormgeving. Aanvankelijk wilden een veertigtal wel over de drempel komen, maar het technisch karakter schrok hen uiteindelijk af. De vormgevers die de ochtend met lezingen vulden bleken in meerdere of mindere mate aan het geweningsproces met de computer begonnen te zijn. Al verzuchtte menigeen dat creativiteit niets met CAD te maken had. Vakmanschap, creativiteit, de computer is een hulpmiddel. Dat het nog geen ideaal middel is getuige het feit, dat bij Intergraph, tweede CAD-leverancier in de wereldmarkt, de eigen vormgever de enige was die nog achter een tekentafel zat. Schoorvoetend gaan de vormgevers het computertijdperk tegemoet. De kennisgeving tussen techniek en vormgeving lijkt voorlopig geen computerhuwelijk te worden.

Studieverenigingen en symposia

'De laatste lezing moet je beschouwen als het toetje'

Een symposium. Elk zichzelf respecterende studievereniging organiseert er per jaar wel een. Waarom? Omdat de studenten zo geïnteresseerd zijn. Of omdat het gewoon geld in het laatje brengt. Een bekende Nederlander als spreker doet het in ieder geval goed op de aankondigingsaffiches. Alleen blijken ze vaak zo moeilijk te strikken. Urenlang telefoneren en toch geduldig blijven is dan ook een van de moeilijkere opgaves. Zeker de laatste weken vlak voor de grote dag gaat er erg veel tijd in zitten. Het initiatief voor zo'n symposium ligt volgens een organisator dan ook vaak bij *'drie gekken die daarvoor willen opdraven'*. Jan-Jaap Koning (Van der Waals) ziet dat anders: *'Het is een unieke kans om gebruik te maken van eerder opgedane bestuurservaring.'*

Arjan Struik

Het organiseren van een symposium of congres begint met het zoeken naar een onderwerp. Verschillende motieven spelen daarbij een rol. Natuurlijk de interesses van de studenten zelf. Maar ook commerciële overwegingen; welk onderwerp trekt de meeste deelnemers uit het bedrijfsleven. Het belang van deze doelgroep is afhankelijk van de financiële verwachtingen die de organisatoren koesteren. Wil van der Schoor, de penningmeester van de symposiumcommissie van 'Van der Waals' zegt *'blij te zijn met winst, waarbij quitte draaien de eerste doelstelling blijft.'*

Inkomstenbron

Robert Hermans, congrescommissaris van de bedrijfskundige studievereniging 'Industria' maakt duidelijk dat het jaarlijkse congres een belangrijke bron van inkomsten is voor de studievereniging. Bij 'Industria' bestaat de grootste doelgroep (50% van de deelnemers) dan ook uit managers uit het midden- en topkader. Deze groep mensen blijkt erg geïnteresseerd in congressen. Bovendien zijn ze ook bereid daar een fors bedrag voor te betalen. Natuurkundigen lijken daar minder voor over te hebben. De prijs voor deelnemers die geen student of donateur van de vereniging zijn ligt flink wat lager dan bij 'Industria'. En zelfs dat bedrag vinden enkele medewerkers en hoogleraren van de faculteit Technische Natuurkunde nog te hoog. Daarom werden die kosten voor het jaarlijkse symposium dat vorige week gehouden werd door de faculteit vergoed. Studenten moeten echter gewoon betalen. De interesse van de studenten verschilt van faculteit tot faculteit. Volgens Hermans zijn bedrijfskundestudenten zich zeer bewust van het belang van dit soort activiteiten naast het normale curriculum. Bij Werktuigbouwkunde lijkt dat anders te liggen. Joep Halmans, voorzitter van Simon Stevin, ziet dat er vooral onder de jongerejaars weinig animo is om symposia te bezoeken.

Toch proberen ze ook daar in te spelen op vernieuwingen in het vakgebied of lacunes in het vaste programma. 'CAD/CAM, Construeren met kunststof en Gieten', zo luidt de modieuze titel van het symposium dat op 27 maart plaatsvond.

'Omdat het leek alsof studenten expres met hun hoofd omlaag lopen om de affiches niet te zien, hebben we in arren moede maar posters op de vloer geplakt. Vlak achter de toegangsdeur', verzucht de organisatie. Een naam als Wubbo Ockels bleek in het verleden wel goed voor een uitpuilende zaal met studenten. En natuurlijk Jan de Rooy met zijn woestijn-Daf. *'Als er maar vier wielen onder zitten, dan komen ze wel',* was het commentaar van Arno van den Haak, actief symposiumorganisator bij 'Simon'.

Toetje

Nadat het onderwerp is vastge-

steld moeten er sprekers worden gezocht. Hoogleraren blijken in dit zoekproces vaak onuitputtelijke bronnen met ideeën voor sprekers. Het moeilijkste is dan daaruit een keuze te maken. Zo'n spreker moet tenslotte niet alleen ter zake kundig zijn. Hij (of zij) moet zijn verhaal ook nog kunnen presenteren. Een hoogleraar van de faculteit Natuurkunde heeft daar eens over gezegd:

'De laatste lezing moet je beschouwen als het toetje. Het dondert niet waar het over gaat. Als het maar leuk gebracht wordt.'

De volgende stap is het benaderen van de mogelijke sprekers. De meest brutale methode heeft de organisatie van 'Van der Waals' toegepast. Van een spreker was bekend dat deze vermoedelijk al volgeboekt zou zitten. Noodgedwongen hebben ze een hoogleraar zo ver gebracht de secretaresse van deze spreker in te laten grijpen. Voordat de officiële uitnodiging de deur uit was en de man in kwestie toegezegd had, stond er in zijn agenda al dat hij in Eindhoven een voordracht moest houden.

Slaafjeswerk

Als alle sprekers toegezegd hebben, begint het slaafjeswerk. Aankondigingen verspreiden en uitnodigingen versturen. Omdat ze bij bedrijfskunde iets meer kaas hebben gegeten van het verschijnsel PR noemen ze dat 'direct mailing'. In feite komt dat neer op het persoonlijk aanschrijven van heel veel mensen. Dus

op het schrijven van heel veel adressen. De meeste studieverenigingen werken op de PC voor dat soort werk. Meestal heeft dat echter niet tot gevolg dat er minder tijd in het aanschrijven gestoken wordt. Over het algemeen kunnen er door de zegen van de automatisering veel meer mensen aangeschreven worden. Ook teksten van sprekers worden op de slappe schijf vastgelegd. Hiermee kan een zetter dan aan de slag, zodat het programma-boekje een wat professioneler uiterlijk krijgt. De meeste verenigingen overwegen al niet eens meer de Repro van de TUE in de schakelen voor dit soort werk. *'Te traag en te weinig mogelijkheden',* is het veel gehoorde commentaar.

Tenslotte de dag zelf. Badges voor de deelnemers. Genoeg koffie en thee in de pauzes. En het juiste aantal lunches in de middagpauze. Een attente organisator zal daarvoor zelfs een tafelschikking in zijn hoofd hebben. Veel van deze praktische organisatie kan sinds kort overgelaten worden aan het congresbureau van de TUE. Een mogelijkheid waar de meeste studenten erg enthousiast over zijn. Ook de ontvangst van de deelnemers en sprekers wordt nogal eens uit handen gegeven. Voor studenten van de hostessopleiding is zo'n dag een leuke praktijkervaring. En welke studievereniging is niet gelukkig met zo'n promotie-team?

Symposia: een unieke kans om gebruik te maken van eerder opgedane bestuurservaring.

Bedrijfsarts Paul Frölke

'Er zijn nogal wat mensen die overspannen zijn'

Als je stoel niet lekker zit, een gemiste kans op promotie je dwars- of het gefoeter van je baas je tot hier zit, kun je als werkend mens eens met de bedrijfsarts gaan praten. Maar je kunt er ook gekeurd, ingeënt of van eerste hulp voorzien worden. Er gaat bij de bedrijfsgezondheidsdienst kortom van alles om. Een gesprek met Paul Frölke, bedrijfsarts bij de TUE.

Dons Reerink

Twee zaken vooraf, omdat daar nogal eens misverstand over bestaat. Een bedrijfsarts is geen huisarts, en zijn spreekuur is niet bedoeld voor aangelegenheden waarmee men normaal gesproken naar de huisarts gaat. Een bedrijfsarts treedt in principe niet curatief (behandelend) maar alleen preventief op. Overigens zijn er uitzonderingen die de regel bevestigen. Zo kan iemand die acuut onwel is geworden of eerste hulp behoeft natuurlijk bij de bedrijfsarts terecht.

Een bedrijfsarts houdt zich bezig met de arbeidende mens in zijn werk. Is iemand - geestelijk en/of lichamelijk gesproken - geschikt voor bepaald werk en is, omgekeerd, dat werk geschikt voor hem. Wanneer kan iemand na ziekte weer aan de gang. Wat kan er aan revalidatie gedaan worden. Ziedaar een greep uit de vragen waar een bedrijfsarts mee te maken heeft.

Werkomstandigheden

Werkomstandigheden zijn vreselijk belangrijk, een werkend mens brengt immers een groot deel van zijn leven op de werkplek door. Het ligt dus voor de hand dat de bedrijfsarts onderzoek op dit punt als een wezenlijk onderdeel van zijn taak ziet. Bij werkomstandigheden gaat het om ergonomische aspecten (werkhouding, bedieningsgemak apparatuur, meubilair), omgeving (temperatuur, lawaai, schadelijke stoffen, straling), werksfeer. 'Ingeval van problemen is het natuurlijk 't beste om de werkplek aan te passen,' zegt Frölke, 'maar dat is allemaal een kwestie van geld.'

Maar ook zonder kosten is er best iets te verbeteren. Frölke, die regelmatig 'de werkvloer' op gaat: 'Een tijdje geleden ben ik bij een aantal secretariaten langs geweest, vooral met het oog op de beeldschermen. Dan zie je ruimtes die overvol staan met kasten, boeken, meubilair. En dan ergens in een hoekje een beeldscherm. Men houdt er nog niet voldoende rekening mee dat het voor de gebruiker belangrijk is hoe een beeldscherm geplaatst is.'

Overspannen

Op een technische universiteit speelt vooral de werksfeer een grote rol. Hoe is de verhouding met collega's, chefs, de leiding. Hoe sta je in je werk, wat komt er

behoorlijk wat wetenschappelijk onderzoek op je naam hebt staan. Als dan lieden die juist veel aan onderwijs hebben gedaan en het onderzoek een beetje op een zacht pitje hebben gezet als beloning geen UHD worden, kan dat frustrerend zijn.'

Frölke: bij bedrijfsarts gelegenheid voor een rustig gesprek.

terecht van je plannen, verwachtingen, verlangens.

'Er zijn nogal wat mensen die overspannen zijn!' 'Waarbij ik moet aantekenen dat het een heel moeilijk te definiëren begrip is. Bovendien valt mij in Eindhoven altijd op dat het een stad is van technenuten. Mensen die hun lichaam als een machine zien, van de arts vragen dat hij dit of dat radertje even herstelt, en weinig oog hebben voor de mogelijkheid dat lichamelijke klachten ook wel eens het gevolg kunnen zijn van psychisch onbehagen.'

Wanneer raakt een mens overspannen?

Dat kan zegt Frölke, 'zuiver in het persoonlijke vlak liggen: echtscheiding, financiën, eenzaamheid. Maar het werk speelt ook vaak een rol.'

'Vóór 1980 kon er heel wat op universiteiten, en dat gold met name voor het wetenschappelijk personeel. Nu hebben we te maken met bezuinigingen, teruggang van formatieplaatsen, beslissingen van hogerhand waar medewerkers moeite mee hebben.'

'We hebben te maken met de nieuwe titel universitair hoofddocent. Daarvoor is vereist dat je

Patroon

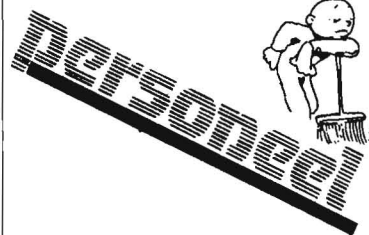
Frölke noemt meer voorbeelden. Stel, iemand heeft sedert jaar en dag volgens een vast patroon gewerkt. Plotseling komt er, zonder dat hij een stem in het kapittel heeft gehad, verandering in dat patroon. Zoiets is vaak heel moeilijk te verwerken. Of neem een verwachte promotie die uitblijft.

'Zo iemand is na ziekte niet meer zo gemotiveerd om hard aan de slag te gaan.'

Wat moet de bedrijfsarts aan met medewerkers waar het allemaal niet zo botert?

'Als je iets vermoedt ga je eens vragen, kijken hoe zit dat daar. Er is regelmatig overleg met maatschappelijk werker, psycholoog, personeelsadviseur, betrokken diensthoofd. We zijn nogal eens veel aan de praat dus,' zegt Frölke.

Voor de betrokken werknemer neemt hij tijdens het spreekuur alle tijd. Hij is twintig jaar huisarts geweest, en een voordeel van zijn tegenwoordige praktijk vindt hij dat je meer gelegenheid hebt voor een rustig gesprek.

Regeling voor ouderschapsverlof in Twente

De regeling voor ouderschapsverlof op de Universiteit Twente, die in oktober is aangekondigd, begint vaste vormen aan te nemen. Deze regeling houdt in dat een UT-werknemer over een periode van zes maanden onbetaald verlof kan opnemen om voor zijn of haar jonge kind te zorgen. De UT betaalt de sociale premies gewoon door (dit is 21% van het salaris), maar stelt wel als voorwaarde dat de 'verlofouder' in die periode nog (tenminste) twintig uur per week blijft werken. Op deze wijze behoudt de werknemer een deel van zijn of haar inkomen en blijft de band met het arbeidsproces gehandhaafd. De verlofperiode zal geen invloed hebben op promotiekansen, aanspraken op vakantiedagen en anciënniteit. Als de vakbonden akkoord gaan kan de regeling begin mei officieel van kracht zijn.

Werkstress vooral in lagere functies

Werkstress is een kwaal van managers. In ieder geval deze beroepen zich daar vaak op. Maar dat blijkt niet zo te zijn. Juist de werknemers in de lagere functies hebben er het meeste last van. Dat blijkt uit een onderzoek van de psycholoog drs. F. Marcelissen, die onlangs aan de Nijmeegse universiteit promoveerde. Het onderzoek geheten 'Gangmakers van het stressproces', is samen met de Bedrijfsgezondheidsdienst Oostelijk Gelderland gehouden onder duizend werknemers van 22 verschillende bedrijven.

Iemands persoonlijkheid en de onderlinge steun tijdens het werk hebben meer invloed op het ontstaan van stress dan de eigen van de organisatie.

Om stress te voorkomen moet iemand, aldus Marcelissen, weerbaar worden gemaakt en dienen er mogelijkheden voor het oplossen van problemen te worden geschapen.

Volgens Marcelissen was het opvallend dat de steun van de chef meer positief effect had dan de steun van collega's onderling. Die collegiale steun werd minder naarmate de gezondheid van de werknemer achteruitging.

Veel jongens en meisjes die van het VWO komen, zijn niet in staat om regelmatig en systematisch te studeren. Het ontbreekt de eerstejaars van nu aan volwassenheid. Ze zijn schoolser dan de beginnende studenten van enige jaren geleden. De TUE zit nu eenmaal met dit gegeven en moet daarom veel aandacht besteden aan het 'leren studeren'. Dat is volgens Radboud Schmitz, voormalig agoog bij de faculteit Elektrotechniek, de manier om een broodnodige rendementsverbetering tot stand te brengen.

In Cursor nr. 29 zette hij zijn betoog uiteen als reactie op eerdere artikelen in Cursor over het dalend rendement van de P-fase op de TUE en de problemen die grote groepen studenten lijken te krijgen met de maximale inschrijfduur van zes jaar. Marc Baks, derdejaars student natuurkunde, geeft deze week zijn visie. Hij is op die faculteit lid van de Studenten Onderwijs Organisatie (STOOR) en de studierichtingscommissie. Sinds kort vertegenwoordigt hij Natuurkunde in het Studenten Advies Orgaan

(SAO). Na een eerste signaal over voortgangsproblemen van studentenbegeleider dr. ir. Rini van Dongen van de faculteit Natuurkunde is hij met zijn medestudent Hans Kuppens bezig geweest met het verzamelen van gegevens over N-studenten van de lichten 1982 en 1983. Inmiddels heeft ook de Vrije Universiteit van Amsterdam gegevens over de eerste generatie tweefasenstudenten naar buiten gebracht. Voor PvdA-onderwijsspecialist van de Tweede Kamer, Jaques Wallage

vormden deze ook niet zo fleurige cijfers een aanleiding om vragen over het rendement van de universiteiten aan minister Deetman te stellen.

'Het probleem van de vertraging zit 'm niet in de P-fase'

Docenten zouden de onderwerpen in het eerste jaar meer toepassingsgericht moeten brengen. Nu bestaat de propaedeuse voor het grootste gedeelte uit de vakken happen en studeren voor tentamens. Dat vindt de derdejaars natuurkundestudent Marc Baks. Volgens hem halen veel studenten met ijverig ploeteren hun P maar vallen in de fase dat zij zelf keuzes moeten maken in een gat. Door gebrek aan oriëntatie in de eerste twee jaar hebben ze geen goed beeld van het vakgebied en de verdere studie.

Walter van Hulst

Natuurkunde was de eerste faculteit waar het probleem van de studievoortgang van de tweefasenstudenten onderkend werd. Studiebegeleider Rini van Dongen signaleerde het vorige zomer. Student Marc Baks nam vervolgens het initiatief om de gegevens van de lichten '82 en later ook die van de lichten '83 op een rijtje te zetten. Gegevens waaruit blijkt dat veel studenten vertraging oplopen in de fase na de eerste twee jaar (zie ook figuur 1).

'Op zich niets nieuws, ook vroeger gingen studenten het dan wat rustiger aan doen. Het is ook positief dat studenten wat rondkijken en verenigings- of bestuurswerk doen. Het probleem nu is echter dat ze na die oriëntatieperiode weer snel op volle toeren moeten komen om het binnen de zes jaar te kunnen halen,' stelt Baks.

Om studenten meer zicht te geven op de inhoud van de verdere studie moeten eerstejaarsvakken meer toepassingsgericht gegeven worden, vindt hij. Ook zouden kwaliteiten zoals creativiteit en besluitvaardigheid meer dan nu in de propaedeuse aangeleerd en getoetst moeten worden. Kwaliteiten die later in de studie hard nodig zijn.

Vertrouwenspersoon

De oplossing voor de vertraging ligt naar zijn idee niet in het verder verschoonen van het programma. Wel zouden studenten intensiever begeleid moeten worden bij het afwerken van hun keuzeprogramma. Baks pleit dan ook voor een mentor, een 'ver-

trouwenspersoon' voor de student die in moeilijkheden dreigt te raken:

'Vergelijk het met een afstudeerbegeleider. Ten op zichte van zo iemand voelen studenten zich vaak moreel verplicht om weer aan het werk te gaan.'

Bovendien zouden uiterste data voor het kiezen van stages en afstudeerproject vastgelegd kunnen worden. Ook zou er een permanente voortgangsregistratie moeten komen. Een klus die met behulp van de computer toch te klaren moet zijn, meent Baks

Denktank

Zijn ideeën heeft hij geuit in een commissie die zich beraadt over oplossingen voor de lange termijn. Baks had om een dergelijke

'denktank' gevraagd toen hij door het faculteitsbestuur voor een gesprek uitgenodigd was naar aanleiding van het door hem en zijn medestudent Hans Kuppens verzamelde cijfermateriaal. Daaruit valt ook af te lezen dat de lichten van 1983 er niet veel beter voorstaat dan die van 1982. Bovendien, en dat is toch een opmerkelijk gegeven, lijken de VWO-cijfers voor wis- en natuurkunde geen voorspellende waarde voor de studievoortgang te bieden. Met andere woorden, goede VWO-ers doen het niet beter dan de wat mindere. Een uitkomst die Baks tot de uitspraak brengt dat men niet al te snel weer naar de selectie in de P-fase moet gaan kijken.

In de genoemde denkgroep die zich over het probleem aan het buigen is, zitten o.a. vier hoogleraren, waaronder prof. Gerrit Vos-sers.

Ook is er op verzoek van Marc Baks overleg geweest met de zusterfaculteiten in Delft, Twente en Groningen. Daaruit kwam naar voor dat men daar soortgelijke problemen kent. Leuk voor de twee TUE-studenten was, dat

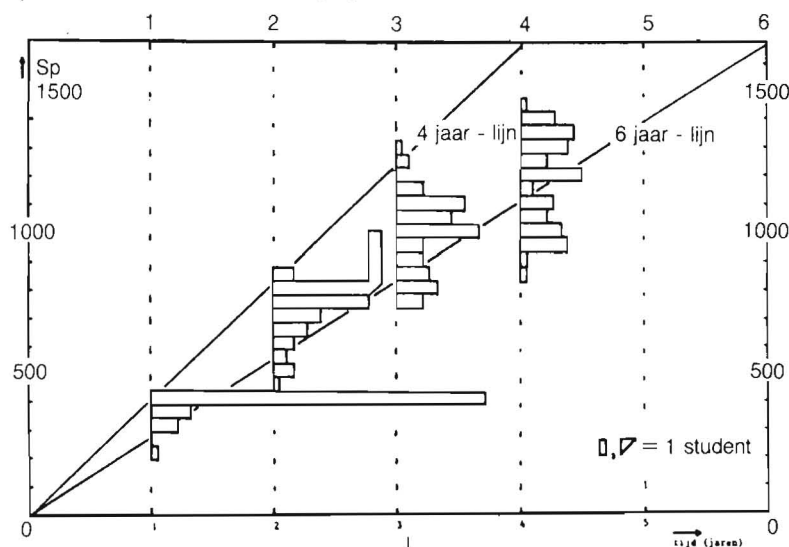
men bij de andere instellingen enthousiast reageerde op de manier waarop zij de gegevens verzameld, verwerkt en gepresenteerd hebben. Baks en Kuppens zullen hun bevindingen binnenkort ook publiceren in een artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Natuurkunde.

Optimistischer

Studiebegeleider dr. ir. Rini van Dongen is intussen bezig met de aanpak van het probleem op korte termijn, de voortgang van de generatie 1982. Al meer dan een jaar geleden, in februari 1986 heeft hij brieven verstuurd en telefoontjes pleegd naar studenten die op dat moment in de gevarenszone leken te zitten. Sindsdien heeft hij regelmatig contact met de betrokken studenten.

Volgens de peiling van Marc Baks per afgelopen oktober zaten 24 van de 60 studenten van de lichten '82 die nog over zijn (er begonnen er destijds 99), onder de veilige lijn. Van Dongen laat een optimistischer geluid horen: 'We moeten oppassen dat het probleem niet groter gemaakt wordt dan het is. Er zit altijd een vertraging in de toekenning van studiepunten. In werkelijkheid zag de situatie er in oktober waarschijnlijk niet zo slecht uit. Bovendien wordt de motivatie om harder te gaan werken duidelijk groter naarmate de limiet dichterbij komt. Ik denk dat het gros het wel zal halen. Maar daarmee wil ik natuurlijk niet het hele probleem weg praten.'

Het bevreemdt Marc Baks desondanks dat veel studenten het nogal licht opnemen: 'Ze denken dat het zo'n vaart niet zal lopen en dat er wel iets geregeld kan worden. Maar de TUE kan niets regelen. Het belangrijkste is dan ook om de studenten ervan te overtuigen dat het na zes jaar echt ophoudt. Behoudens natuurlijk de regeling verlenging inschrijvingsduur en alternatieven zoals inschrijven als toebehoorder nieuwe stijl.'

figuur 1: Grafiek waarin de studiepunten van de jaargang 1982 zijn uitgezet op vier momenten in de studie; een horizontaal balkje geeft een hoeveelheid studenten aan. Daarbij is uitgegaan van het per oktober behaalde aantal studiepunten dat geregistreerd stond.

Als binnen een technische sociale vakken,

'Gek genoeg zijn in ons huis jong afgestudeerde informatica-ingenieurs niet altijd de meest begeerde sollicitanten. Ten opzichte van hun HBO- collega's hebben ze meestal niet zoveel meer te bieden, terwijl hun carrièreverwachtingen veel hoger liggen. Jonge ingenieurs hebben er vaak moeite mee dat ook zij onder aan de ladder moeten beginnen: gewoon als trainee. Hun opleiding is weliswaar wat breder, maar ze zijn vaak ook minder praktisch inzetbaar dan de HBO-er.

Aan het woord is Eckart J. Wintzen, directeur van het softwarehouse BSO en lid van de commissie Dekker (technologiebeleid). Niet alleen over informatica-ingenieurs praat hij tijdens het gesprek. Ook over de sociale vlakken naast de technische en de contacten tussen universiteiten en bedrijfsleven heeft hij zo zijn mening. Zo zouden hoogleraren volgens hem voor hooguit vijf jaar benoemd moeten worden.

Bert Groenman (UP)

'Gewone kern-informatici, daar worden er ruimschoots voldoende van opgeleid. We hebben veeleer mensen nodig met zicht op de samenhang van automatiseringsvraagstukken binnen een complex bedrijf. Bedrijfskundigen bijvoorbeeld met een flinke brok informatica in hun studiepakket. Die zijn beter bruikbaar dan ingenieurs met vier jaar puur informatica.'

Wintzen (47) spreekt uit ervaring, maar tekent wel aan alleen het informatica-veld te kunnen overzien. Hij is de oprichter en algemeen directeur van BSO/Buro voor Systeemontwikkeling, met een hoofdvestiging in Utrecht en geen onbekende in de informaticabranche. BSO is een sterk groeiend softwarehouse dat aan overheid en bedrijfsleven diensten levert op het gebied van automatisering en informatieverwerking. Het bedrijf ontwerpt en bouwt geautomatiseerde systemen voor produktiebeheer en verwerking van administratieve gegevens, procesbesturing en ruimtevaartprojecten.

Campagne

In 1986 groeide de netto-omzet met 55 procent tot ruim f 104 miljoen. In totaal werd dat jaar 3,3 miljoen gespendeerd aan opleiding en training, waarmee 5,4 procent van de werkbare uren was gemoeid. Het percentage werknemers dat omzag naar een andere baan bedroeg slechts 1,9 en de ziekte-uitval bleef beperkt tot 3,1 procent. Het gros van de 700 werknemers, waaronder 200 ingenieurs van verschillende kunne, is academisch geschoold. Om de groei te kunnen bijhouden voerde BSO vorig jaar een twee miljoen gulden kostende recruiterscampagne, die na intensieve selectie 240 nieuwe medewerkers opleverde, uit 3000 sollicitaties.

Wintzen is onder meer lid van de Technisch Wetenschappelijke

met de naklank van die periode, want kern-informatici zijn er zo langzamerhand genoeg. Je ziet ook dat de vacatures in de grote computerbladen - Computable is wat dat betreft de grootste op dit moment - veranderen. Aan de nieuwe academici worden andere eisen gesteld. Hun kennis gaat niet meer een generatie mee. Er wordt op dit moment nog te veel aandacht besteed aan de technische zijde van de automatisering en informatica. De net afgestudeerde informaticaingenieur heeft vaak een macht aan kennis van de verschillende bouwstenen, zoals databases, operating systems, compilers etc. Ik zou denken dat sommige collega-bedrijven zoals Volmac juist erg gesteld zijn op kennis van die basis-elementen, maar ik zie het anders. Onze voorkeur gaat uit naar ingenieurs die ook geleerd hebben informatica in een ander perspectief te zien. Kennis van bepaalde bouwstenen leren ze nog wel in de praktijk. Liever zelfs dan op de universiteit, temeer omdat ze daar nog wel eens zaken leren die in de praktijk al lang achterhaald zijn. Dat heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat de kennis van de docerende hoogleraren niet altijd voldoende aan de praktijk wordt getoetst. Het ontbreekt de ingenieurs aan een sophisticated platform dat hen in staat stelt in een

waaninnig complexe omgeving als bijvoorbeeld een bank of een verzekeringsmaatschappij met visie en creativiteit applicaties te ontwikkelen'.

Sociale vakken

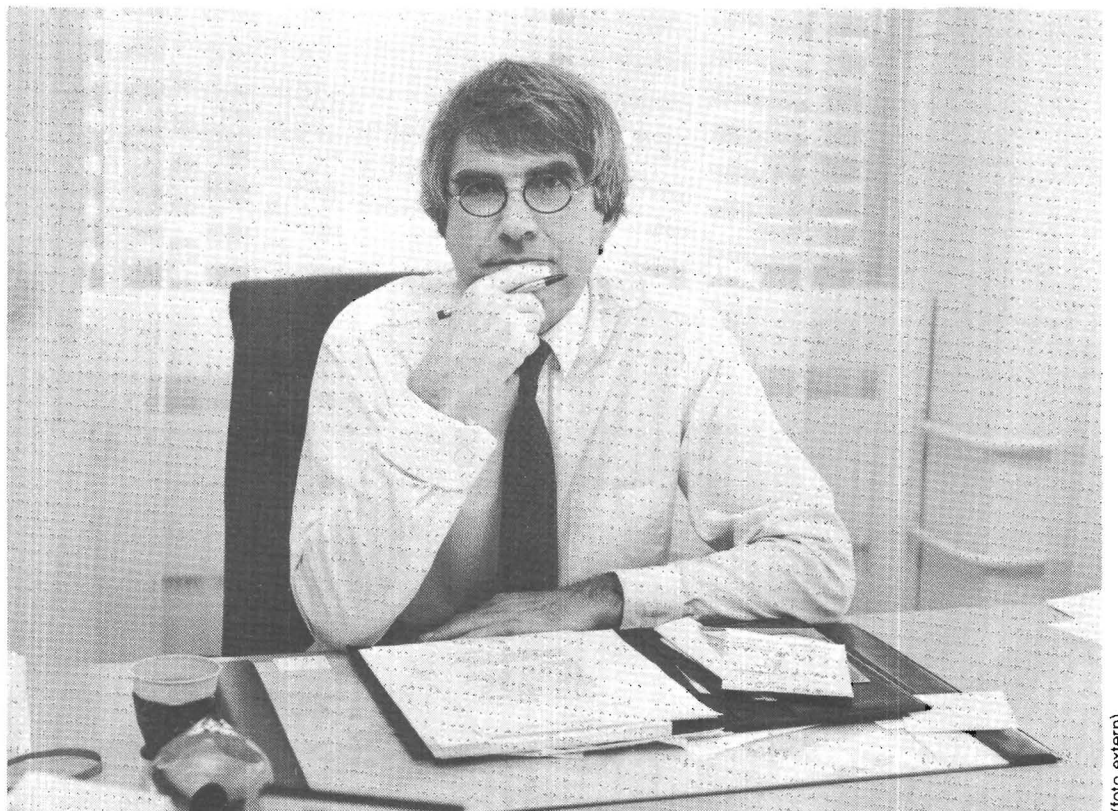
Wintzen benadrukt in dit verband veel belang te hechten aan wat hij noemt 'sociale vakken' in het curriculum. Psychologie, linguïstiek, organisatiekunde, sociologie zitten er aan te komen, voorspelt hij.

'Als daar binnen een technische universiteit op gekort zou worden, is dat pure waanzin. Ze zijn essentieel voor een later functioneren binnen een team of een project'.

De BSO-directeur wil best toegeven dat hij eigenlijk meer heeft aan een ingenieur die een vak heeft geleerd en zich daarnaast delen van de informatica heeft eigen gemaakt, dan pure informatica.

Bedenkingen

Bij het functioneren van de universiteit in het algemeen wenst Wintzen trouwens toch zo zijn kanttekeningen te plaatsen en zegt die ook te uiten in de commissie-Dekker. Vooruitlopen op de inhoud van het in mei uit te brengen advies wil hij niet. Hij noemt het een eervolle functie en een leerzame exercitie die sterk blikverruimend werkt. Maar

Wintzen: hoogleraren voor vijf jaar benoemen...

Universiteit gekort wordt op dat pure waanzin

er zijn ook handicaps: de club, waarin ook, zoals bekend, de Twentse rector Van de Kroonenberg zitting heeft, is wel erg groot (inclusief adviseurs en secretariaat een man of zestien) en daardoor minder wendbaar en kost erg veel tijd. Ook op samenstelling is in de media kritiek geuit. Niet geheel ten onrechte volgens Wintzen, die eveneens van oordeel is dat het midden- en kleinbedrijf, die toch gezamenlijk goed zijn voor tweederde van de industriële werkgelegenheid in Nederland, is ondervetegenwoordigd. Wintzen is als directeur van een middelgrote onderneming de enige uit die sector, terwijl de multinationals present zijn met Dekker (Philips), Loudon (AKZO), Wijffels (Rabo) en Kaptein (Océ).

'De invloed van het advies van de commissie moet u, denk ik, niet overschatten. Dergelijke rapporten worden door de politiek eerst wel in een paar duizend mootjes gehakt voordat er iets mee gebeurt. Natuurlijk komen de universiteiten in het stuk voor, evenals alle andere schakels die van belang zijn in het gehele proces van de technologie. Als je erover nadenkt, blijkt zowat alles in Nederland daar mee te maken te hebben.'

Integratie

Voor Wintzen, die zichzelf omschrijft als een uiterst praktisch ingesteld man, staat vast dat de universiteiten dienstverlenende instanties dienen te zijn die voortdurend met de afnemers van hun producten, de markt dus contacten moeten onderhouden. Daar ontbreekt het op dit moment nogal aan. Hij zegt wel mogelijkheden te zien om de integratie universiteit/bedrijfsleven meer inhoud te geven. Van de hoogleraren bijvoorbeeld vraagt hij zich af of het zinvol is dat die voor het leven worden benoemd. Een periode van hooguit vijf jaar komt hem wenselijker voor. Na die tijd zou bekeken moeten worden of het gedoede vak de moeite waard is om te handhaven. Wintzen:

'In het negatieve geval zou de betrokken professor moeten vertrekken naar waar hij vandaan komt, de industrie, en vervangen moeten worden door een verse kracht wiens vakgebied maatschappelijk relevanter is.' Recyclen noemt Wintzen dat.

'Dat mechanisme zal de kans op kwaliteitsbugs sterk verminderen, want die kan je in de beperkte vierjarige opleiding echt niet veroorloven. De meeste hoogleraren zullen overigens heus wel herbenoemd worden. Daarnaast dient het aantal buitengewoon hoogle-

raren sterk te worden uitgebreid. Een formele interface tussen bedrijf en universiteit bereik je verder ook door het bedrijfsleven frequenter te consulteren en oudstudenten te betrekken bij een jaarlijkse doorlichting van het curriculum. Het gaat er niet om dat wij het studiepakket samenstellen, dat is onze taak niet, maar dat we een 'say' krijgen.'

Hoogleraar

Hoewel zijn blik op de universiteit door wat hij zelf noemt intuïtieve waarnemingen wordt gekenmerkt stelt Wintzen vast dat de hoogleraar, van wie het allemaal moet komen, klem zit. Zijn image wordt steeds stoffiger en zijn salaris verschilt een bandbreedte met dat van topfunctionarissen in het bedrijfsleven. Terwijl dat de mensen zijn waar de universiteit een deel van zou willen recruter. Wintzen:

'Hoogleraren zouden veel meer baantjes buiten de deur moeten hebben. Schnabbels waar ze beter van worden, privé of voor de vakgroep, dat kan me niet schelen, maar dan krijgen ze tenminste iets voor hun inspan-

ningen en houden tegelijk meer voeling met de markt.'

Het image van de universiteit mag ook wel beter, vindt Wintzen, die er ooit (in Leiden) enige tijd wis- en natuurkunde studeerde maar die studie niet afmaakte. *'Universiteiten treden te weinig naar buiten. De interieurs zijn vaak onverzorgd en soms zie je al aan de portier hoe de klepel er bij hangt.'*

Het wordt tijd dat de universiteiten zich ook gaan meten aan de standaards in de industrie, waar men gasten niet ontvangt in een vervelous hok met kapotte stoelen en waar een receptie gewend is de de bezoekers hoffelijk verder te helpen.

Toch ziet Wintzen de technische universiteit ('de naam th dekt de lading veel beter') als een ideaal instituut, waar hij zelf best had willen studeren, maar dat zich wel voortdurend moet oriënteren op zijn kwaliteit.

'Ik weet dat het waanzinnig moeilijk is om van opleidingsinstututen de kwaliteit te meten. Een van de parameters zou kunnen zijn: hoeveel afgestudeerden komen er echt aan de bak. Je zou és een

paar lichtingen at random kunnen terughalen om dat te meten.'

Informatica-universiteit

De binnenkort in Den Haag te starten informatica-universiteit noemt Wintzen een goed initiatief dat zeker een kans verdient. Hij noemt het een beetje flauw dat sommigen de opleiding te hbo-achtig vinden.

Het programma ziet er best aardig uit en ook de kosten (50 mille verdeeld over twee jaar) vindt hij meevallen.

'Het salaris van een vent die zo'n cursus volgt moet je doorbetalen, dus zeg maar dat 't je als werkgever een ton of twee kost. Voor Shell of Unilever is dat wellicht prima te doen. Voor ons niet, dit soort opleidingen past minder in ons concept. Bovendien zouden we investeren in mensen, waarvan we niet weten hoe lang ze nog bij ons blijven en met bindende contracten ga je natuurlijk niet werken. Als de informatica-universiteit mensen aflevert die een brug kunnen slaan tussen de techniek en en het bedrijf, is de opzet geslaagd. Wij, bij BSO, geven er de voorkeur aan de mensen in de praktijk op te leiden.'

dinsdag, 7 april
grote zaal, aanvang 12.45 uur

Filmcyclus Thrillers Possession

Andrzej Zulawski, Frk.1981, 95
minuten, kleur.

Het verhaal van deze psychotriller is simpel en op het eerste gezicht banaal. Een echtgenoot met een druk leven komt thuis van een lange reis en ontdekt dat zijn vrouw een minnaar heeft. De man onderkent in deze minnaar vele eigenschappen die hijzelf mist, maar er blijft een raadsel bestaan: als de vrouw niet bij haar echtgenoot is, en ook niet bij haar minnaar, waar is zij dan? Een detective ontdekt het derde leven van de vrouw. In een kaal appartement gelegen tegenover de Berlijnse muur, laat zij zich

beminnen door een veelarmig monster, dat volledige bevrediging schenkt.
Zulawski:

'Ik wilde in mijn film een echtpaar tonen dat elkaar totaal niet begrijpt. Elk van de twee leeft in een totaal vervreemde wereld. Nu eens niet in de sfeer van 'Kramer versus Kramer', maar toegespitst op een crisis in de geest. Daardoor komen we terecht in de wereld van de psychoanalyse.' Zulawski heeft in Possession niet alleen personen willen filmen, maar ook ideeën, symbolen en krachten. De gesprekken die zij voeren, vaak hysterisch schreeuwend, gaan soms schijnbaar over uiterlijke gebeurtenissen, maar bijna altijd is er verwijzing naar de dualiteiten, waaruit Zulawski's wereld is opgebouwd: de duivel en god, ziel en lichaam, geloof en toeval, lust en kuisheid, licht en donker, verbeelding en werkelijkheid.' (uit NRC/Handelsblad).

(foto extern)

dinsdag 7 april
grote zaal, 20.00 uur

Cyclus 'Sigmund Freud' Therapieën

Prof.dr.A. van Dantzig (Zenuwarts)
Dr.J.W.G. Orlemans (Gedragstherapeut)

In de vierde bijeenkomst in de lezingencyclus 'Sigmund Freud' wordt de psycho-analyse als behandelingsvorm voor psychische klachten behandeld. Freud ontwikkelde niet alleen theorieën, maar paste die ook toe in de ontwikkeling van de psycho-analyse als behandelingsvorm. Wat houdt die behandelingsvorm precies in, wat voor soort klachten kunnen ermee behandeld worden en met welk resultaat? In bijna alle andere momenteel toegepaste vormen van therapie zijn invloeden van Freud merkbaar met wellicht als enige uitzondering de gedragstherapie. In deze bijeenkomst wordt het psycho-dynamische model van de psycho-analyse gezet naast het leermodel van de gedragstherapie.

Oproep Ontwikkelingen in de Sovjet Unie

De recente ontwikkelingen in de Sovjet Unie zorgen voor veel opwinding in het Westen, maar voor ongetwijfeld nog veel meer discussies in de USSR zelf en in de andere Oostbloklanden. Het lijkt of alle verhoudingen veranderen, zowel binnen de Sovjet Unie als met vrijwel alle mogendheden op de wereld. Waar dat allemaal toe leidt is onderwerp van vele speculaties. In een uitgebreide lezingencyclus in januari volgend jaar wil Studium Generale de ontwikkelingen in de Sovjet Unie in een brede context (historisch, sociaal, cultureel, economisch, politiek) belichten. Zo mogelijk zal voor volgend voorjaar ook een studiereis worden georganiseerd. Studenten en medewerkers die belangstelling hebben om mee te werken aan de realisatie van (onderdelen van) deze plannen kunnen voor meer informatie of opgave contact opnemen met Studium Generale, auditorium, tst. 2070, Joost de Vletter.

woensdag 8 april
grote Zaal, 12.45 uur

Cyclus: Van Tijd tot Tijd

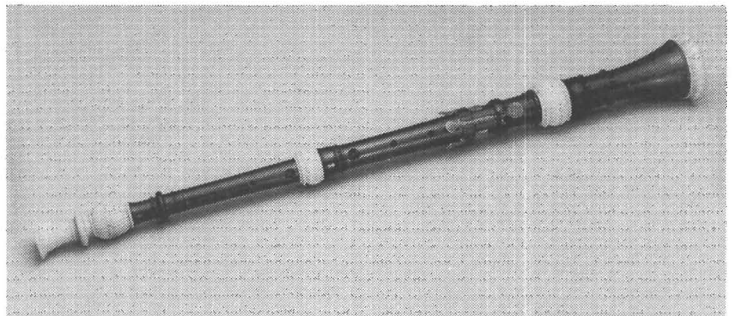
De geschiedenis van de klok

In de vierde en laatste lezing in de serie over tijd zal de conservator van het Groninger Museum, J.H. Leopold, vertellen over de wetenschappelijke en maatschappelijke condities waaronder het slingeruurwerk is uitgevonden. Zoals bekend is er in de 17de eeuw naarstig gezocht naar de verbetering van het uurwerk zodat deze ook op zee gebruikt zou kunnen worden om afstandsmetingen te kunnen doen. Leopold zal laten zien welke technische vernieuwingen werden aangebracht en wat de directe gevolgen daarvan waren voor wetenschap en maatschappij.

woensdag 8 april
senaatszaal, 11.45 uur

Drs.R.J.M. van Acht De ontwikkeling van de blaasinstrumenten

(foto extern)

De laatste bijeenkomst in de cyclus Muziekinstrumenten is gewijd aan de ontwikkeling van de houten blaasinstrumenten. Hierover zal drs. R.J.M. van Acht, conservator van de muziekafdeling van het Gemeentemuseum te 's Gravenhage, een lezing houden. De houten blaasinstrumenten hebben een ontwikkeling die terugvoert naar de 15e eeuw en dan met name in Noord-Italië. In de 16e eeuw treft men daar instrumenten aan met zulke exotische namen als 'dolzaina', 'cornamusa' en 'nicolo'. Elk van deze typen wordt gebouwd in een ligging van sopraan tot bas. Meer algemeen verbreid zijn de pommers, de kromhoorns, kortholten en de sordun. In vergelijking met de huidige overzichtelijke onder-

verdeling van de houten blaasinstrumenten in vier soorten - fluit, hobo, klarinet, fagot - een veelkleurig palet bestaande uit veel verschillende blazersklanken. In feite is er sedert 1720, de tijd waarin de traverso verandert van drie- in vierdelig, weinig essentieel veranderd aan de houten blaasinstrumenten. Aangezien muzikale veranderingen te maken hebben met smaak en stijl zijn de graduele verschillen het gevolg van de muzikale uitvoeringspraktijk van achtereenvolgens Barok, het rococo, de klassieke periode en de romantiek. Enige belangrijke aspecten uit deze boeiende ontwikkeling worden behandeld en met beeld en geluid maar ook met muziekinstrumenten toegelicht.

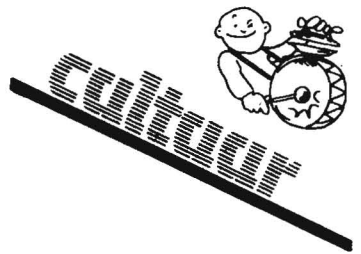

donderdag 9 april
senaatszaal, 12.45 uur

Open Podium concert Romani-trio speelt Franse muziek

Het Romani-trio bestaat uit de drie TUE-studenten Nicole de Beer (fluit), Maarten van de Velde (klarinet) en Rob van de Laar (piano). Dit trio zal een gevarieerd programma brengen, bestaande uit werken van een aantal Franse componisten waaronder Saint-Saëns, Bozza en Debussy. Deze muziek dateert uit de periode 1840 tot 1940, dus qua stijl variërend van Romantisch tot Impressionistisch. De drie muzikanten zullen niet alleen als trio optreden, maar ook in diverse andere combinaties.

James Dean vecht voor zelfrespect en acceptatie

Na 'East of Eden' (eveneens uit '55) waarin James Dean zijn indrukwekkende debuut maakte als 'leading man' van de Amerikaanse cinema, steeg zijn ster tot zo mogelijk nog grotere hoogte in 'Rebel Without A Cause' van regisseur Nicholas Ray.

Kees van de Wiel

Dean speelt hierin een introverte middelbare scholier die het knap moeilijk heeft met zichzelf en zijn (nieuwe) omgeving. Hij voelt zich geïsoleerd temidden van zijn nieuwe medestudenten en ontdekt weinig begrip van zijn ouders. Vooral de emotionele vader is blind voor de problemen en behoefte aan affectie van zijn zoon.

Na een vechtpartij met de leider van een jeugdbende wint Dean de belangstelling en (later) de genegenheid van een van de meisjes van de bende (Natalie Wood) en daarmee een zekere mate van zelfrespect. Een verderde klasgenoot van Dean (Sal Mineo) beschouwt hem als een held, omdat hij zich in zijn eentje weert in een vijandige omgeving en het voor een zwakkere opneemt. Mineo stelt zich onvoorwaardelijk

op achter zijn nieuwe (en enige) kameraad.

Dit gegeven van maatschappelijk isolement, communicatiestoornissen met ouders en daaruit voortvloeiende jeugdige saamhorigheid is, nu evengoed als toen, onverminderd actueel. Regisseur Ray geeft op indringende wijze en met dramatische wendingen vorm aan een klassiek gegeven, in een klassiek geworden rolprent. James Dean was met zijn spel waarin de complexe, emotionele pijn van de adolescent zo tastbaar gestalte krijgt, een voorbeeld voor een hele generatie. Maar ook Mineo en in mindere mate Wood (beide helaas ook te

vroeg overleden) leveren indrukwekkende bijdragen.

'Rebel Without A Cause', USA 1955 van Nicholas Ray. Met: James Dean, Natalie Wood, Sal Mineo, Jim Backus, Dennis Hopper. Te zien in Filmhuis De Krabbedans, zondag 5 april, aanvang half acht en tien uur.

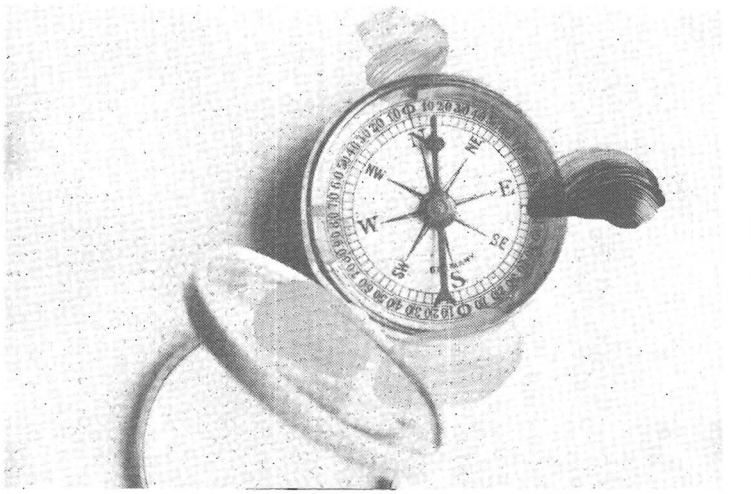
Drieluik in het Apollohuis

Vrijdag 27 maart is in het Apollohuis een tentoonstelling geopend van drie kunstenaars. In de grootste van de drie ruimtes is het werk van Jack Ox te zien. Deze kunstenaar uit de USA maakt tekeningen en schilderijen op basis van partituren van bekende klassieke componisten. Uitgaande van de melodie van een bepaalde compositie, bijvoorbeeld van Anton Bruckner, krijgen

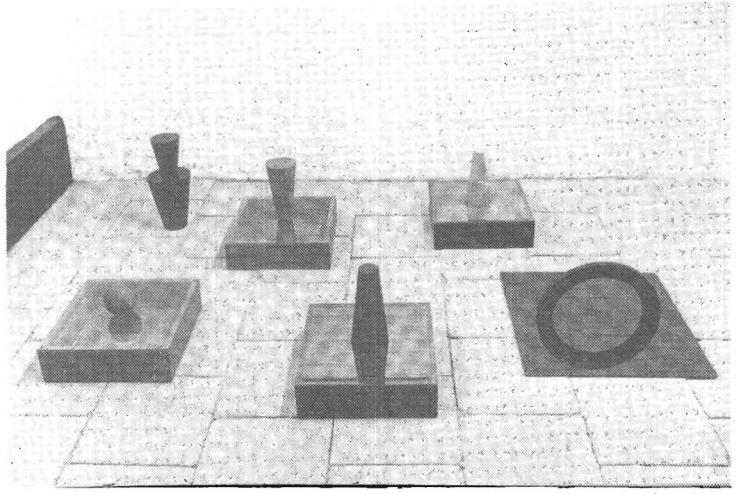
stroken van een afbeelding een bepaalde hoogte. Dit is te vergelijken met het spel van de LEDjes zoals dat wel eens bij stereo-apparatuur te zien is. De kleuren van de afbeeldingen zijn afhankelijk van de toonsoort. Dit is te zien aan een kleurencirkel die tussen de verschillende afbeeldingen hangt. Het beeldmateriaal tenslotte is ontleend aan de architectuur van gebouwen.

Te zien in een van de kleinere ruimtes: 'Tout bien reflechi' van Bernard Villers. Een spel van glas en hout, in zwart en blauw, en recht en rond. Het werk bestaat vooral uit geometrische figuren. De derde tentoonstelling is die van Rainer Tappeser en heet: 'Die Himmelsrichtungen'. De kleuren die zijn werk karakteriseren zijn blauw, rood, geel en groen. Deze kleuren symboliseren de

vier windrichtingen, respectievelijk noord, oost, zuid en west. Kleur is in zijn werk geen decoratie, maar wordt gebruikt ter orientatie. De tentoonstelling in het Apollohuis is geopend dinsdag t/m zondag van 2-5 uur en loopt t/m 19 april.

Rainer Tappeser, *Die Himmelsrichtungen*

Bernard Villers, *Tout bien reflechi*

Foto's extern

Agenda

Stedelijk van Abbemuseum
t/m 20 april Walter Dahn overzichtstentoonstelling

Museum Kempenland
t/m zo 5 Karel Vermeer 'Een leven aan Eindhoven verknocht'
vr 10 opening tentoonstelling Vlaams-Nederlandse fotoconfrontatie 20.00 uur

Krabbedans
za 4 Koen de Keyser, Maja Zomer, Jeroen Melkert, Carl Volbeda en Jan Dierman, sculpturen, collages en machine-installaties

Het Apollohuis
t/m 19-4 Jack Ox, Rainer Tappeser, Bernard Villers

Galerie Willie Schoots
t/m 25-4 Nico Molenkamp schilderijen

Galerie op het Hemelrijken
4 t/m 26 april Joyce Corduwener

Filmhuis Krabbedans
za 4 Cheers for Miss Bishop van Tay Garnett 19.30 en 22.00 uur
zo 5 Rebel without a cause van Nicholas Ray 19.30 en 22.00 uur
ma 6 You can't take it with you van Frank Capra 19.30 en 22.00 uur
di 7 Meet me in St. Louis van Vincente Minnelli 19.30 en 22.00 uur
do 9 t/m di 14 Der Rosenkönig van Werner Schroeter 19.30 en 22.00 uur

Het Apollohuis
vr 10 'Accordeon for new ears' 21.00 uur

Grand Cafe Berlage
zo 5 Mark Foggo Band 22.00 uur
di 7 The Silencers
wo 8 This, that & the other (jazz) 22.00 uur

Effenaar
zo 5 Lezing over spiritualiteit 15.00 uur
wo 8 Theater De Witte, 'Kraai met Tubutsch', 21.00 uur
vr 10 Concert Mark Stewart & The Mafia + Gary Clail Tackhead 21.00 uur

Café Wilhelmina
ma 6 Daniel D'Argo en Tobias Delius (tenorsax), Arjan Gorter (bas) en Pedro Nikivuy (drums) 21.00 uur

Stadsschouwburg
za 4 Toneelgroep Theater 'Angelo en Rosanna' van Lodewijk de Boer 20.15 uur grote zaal
za 4 De Zaak, 'Bedrog' van Harold Pinter 20.30 uur Globetheater
di 7, wo 8 Zuidelijk Toneel Globe 'Die Fledermaus' grote zaal 20.15 uur
vr 10 Liesbeth List en Ramses Shaffy 'Kussen' 20.15 uur grote zaal

POC
ma 6 Het Brabants Orkest werken van o.a. Dvorak en Prokofjev 20.15 uur
di 7 Smetana Kwartet 20.15 uur
do 9 Peter Faber 'Cupido' 20.15 uur
vr 10 François-René Duchable werken van o.a. Chopin, Schumann en Brahms 20.15 uur

■ **Rekencentrum**

Het Rekencentrum is verantwoordelijk voor de dienstverlening op het gebied van de automatisering aan de Technische Universiteit. Dit omvat de planning, ontwikkeling en beschikbaar-stelling van een samenhangend stelsel van computer- en communicatie-apparatuur en programmatuur en de advisering over het gebruik ervan.

Het Rekencentrum beschikt als belangrijkste apparatuur over een Burroughs B7900, een IBM 4381 en enige VAX 11/750-systemen. Voorts is een lokaal communicatienetwerk met 2000 aansluitpunten geïnstalleerd met toegangsmogelijkheden tot (inter)nationale netwerken, zoals SURFnet en EARN.

Bij het Rekencentrum bestaan plaatsingsmogelijkheden voor 6 automatiseringsmedewerkers (m/v) op HBO-niveau.

De automatiseringsmedewerkers zullen werkzaam zijn in een wetenschappelijke omgeving, waar ruime opleidingsfaciliteiten beschikbaar zijn. De medewerkers worden ingezet op de volgende deelgebieden:

Dataverwerking VAX/SURFnet-coördinatie (V 6922)

Taak:

- Verantwoordelijk voor de implementatie van (systeem)software op de aanwezige VAX-computersystemen.
- Zorgdragen voor een optimaal gebruik van de VAX-systemen.
- Coördinatie van aansluitingen op en het gebruik van het landelijk SURFnet.

Data-opslag (V 6923).

Taak:

- Implementatie en beheer van het database management-systeem ORACLE.
- Voorlichting aan de gebruikers over het gebruik van ORACLE.

Dataverwerking IBM (V 6924)

Taak:

- Verantwoordelijk voor de implementatie van (systeem)software op het aanwezige IBM 4381-systeem.
- Zorgdragen voor een optimaal gebruik van het IBM 4381-systeem.

Datatransport (V 6925)

Taak:

- Beheer van voor het datatransport aanwezige hardware en software.
- Realisatie van nieuwe faciliteiten op het gebied van datatransport.

Conversie ten behoeve van onderwijs en onderzoek (V 6926).

Taak:

- Het ontwikkelen van hulpmiddelen ten behoeve van de conversie van programmatuur en bestanden tussen de Burroughs B7900, VAX en IBM.
- Het begeleiden van gebruikers bij de conversie.

Voorlichting SURF (V 6927)

Taak:

- Het verschaffen van informatie aan de gebruikers over de landelijke SURF-faciliteiten.
- Het begeleiden van de gebruikers bij het verkrijgen van toegang tot deze faciliteiten.

Gevraagd:

Van de kandidaten wordt verwacht dat zij de volgende opleiding hebben afgerond of binnenkort zullen afronden:

HTS, richting Informatica (of gelijkwaardig zoals: HTS-Elektrotechniek (subrichting TCK) of volledige AMBI-opleiding).

Werkervaring in de automatisering is gewenst, maar niet vereist.

Aanstelling:

Voor de functies V 6922, V 6923 en V 6924 kan na een proeftijd van 2 jaren een benoeming in vaste dienst gerealiseerd worden.

Voor de overige functies geldt een aanstellingsperiode van 2 jaren.

Het is niet uitgesloten dat deze periode verlengd wordt.

Salaris:

Afhankelijk van ervaring is het salaris voor de functies V 6922 tot en met V 6926 f 5.221,- bruto per maand.

Voor V 6927 bedraagt het salaris f 4.705,-

Inlichtingen:

Betreffende de functies: ir. H.P.J.M. Roumen, plaatsvervangend directeur Rekencentrum, tst. 4542.

Overige informatie: J.P. Le Gros, personeelsadviseur, tst.4329.

■ Keuzecollege 'Capita Selecta uit de Fysisch-Technische Informatieverwerking' (3F140)

Dr. A.P.M. Baede, KNMI. (Weersverwachting per computer).
7 april om 10.45 - 12.30 uur, zaal 2 kelder rekencentrum.

■ **Colloquium**

Dr. Dik J. Hermes, IPO. (Toonhoogtemeting: optelling geïntroduceerde subharmonischen).

10 april om 11.00 uur, IPO collegezaal.

■ **Cyclus: Natuurkunde en Samenleving**

Een jaar na Tsjernobyl

Kontroversen over stralingsnormen in de maatschappij, dr. L. Reijnders, Stichting Natuur en Milieu, ir. Chr. Huyskens, TU Eindhoven.

8 april om 13.45 - 16.00 uur, collegezaal 5 auditorium.

■ **Student - Assistent gevraagd**

Gevraagd: Student-assistent bij het IPO voor het transcriberen van telefoondialogen en aanverwante onderwerpen. Er zijn 8 eenheden beschikbaar.

Inlichtingen bij R.J. Beun tel. 756383 of het IPO secretariaat tst. 2485.

Faculteitsberichten moeten uiterlijk vrijdagmiddag 15.00 uur bij de redactie van Cursor ingeleverd zijn. Duidelijk aangeven van welke faculteit de mededeling afkomstig is. Faculteitsberichten moeten getypt en bij een aantal faculteiten, van een stempel van bureau Onderwijs voorzien zijn.

In principe worden faculteitsberichten maar éénmaal geplaatst terwijl een bericht voor meerdere faculteiten éénmaal volledig en vervolgens alleen met verwijzing geplaatst wordt. Bij voorkeur géén samenvattingen toevoegen.

Wijzigingen van het instructieooster Lente 86/87

Bdk	1.3	Do nm	2S092 1001-1080	RC 017	wordt RCK2 toevoegen
Bdk	1.3	Vr nm	2Z102 Potters 5 maar 15/5: 16		
ITE	2.3	Do nm	2K172 v.d. Steen	RCK2	wordt RC017 toevoegen
N	1.3	Di 1+2 u	3A250 Nijgh	6	wordt 5
W	1.3	Ma 3+4 u	4A310 van Campen	5	wordt 6
W	1.3	Di 1+2 u	4B230 Zaat	5	wordt 6
W	1.3	Di 3+4 u	4A310 van Campen	5	wordt 6
W	1.3	Vr 1 u	2Y660 v.d. Kley	5	vervalt
W	1.3	Vr 1 u	2Y660 v.d. Kley	5	toevoegen
B	2+3 u	Do 4/5 u	7T242	9	toevoegen
B	2+3 u	Vr 4 u	7T242	10	vervalt
N	3.3	Wo 2+3 u	OF090 Kroes	Na269	vervalt
N	3.3	Wo nm	3Z120 kruger	cycl. 106	wordt W&SA
INF	3.3	Ma 1+2 u	2K560 de Roever	RCK2	vervalt
Inf	3.3	Wo 1+2 u	2K560 de Roever	14A	toevoegen

techniek en maatschappij

■ Voor studenten Technologische Ontwikkelingskunde:

Bij elke studierichting en zeker een nog nieuwe studierichting moet regelmatig geëvalueerd worden. Dit is iets wat studenten en medewerkers afgelopen weken onderling regelmatig tegen elkaar gezegd hebben. En nu is het dan zover: Voortaan ieder trimester een evaluatie van het reilen en zeilen van het afgelopen trimester. De eerste keer, dwz. de evaluatie over het afgelopen wintertrimester zal plaatsvinden in de vergaderzaal van het BOS op woensdag 8 april 14.00 uur.

bedrijfskunde

■ Data toewijzingscommissie april/mei 1987

- 29 april - Sluiting aanmelding + peildatum.
- 5 mei - Publicatie van niet-gekwalificeerde studenten.
- 8 mei - Sluiting van beroep t.a.v. kwalificatie.
- 12 mei - Toewijzing 1e ronde om 10.00 uur in paviljoen A1.
- 21 mei - Sluiting aanmelding 2e ronde.
- 26 mei - Toewijzing 2e ronde om 10.00 uur in paviljoen A1.

■ Afstudeervoordrachten

Stef Löhr. (Concurrentie-analyse in de truck-industrie).
6 april om 15.30 uur, zaal N3 paviljoen.

■ De Faculteitsraad Bedrijfskunde heeft op 11-3-87 besloten, het practicum Taken en Werkrollen, 1H013, te laten vervallen voor de faculteitsgeneratie 1986. Dit vak vermeld in het P-programma onder trimester 1.3, is dus geen examenonderdeel meer van het P-programma.

■ Op zaterdag 9 mei om 9.00 uur is er gelegenheid om tentamen ISPROV te doen. Plaats: kantine hoofdgebouw. Graag van te voren opgeven bij het secretariaat bisa, paviljoen D3.

De nabespreking zal gehouden worden op 1 juni om 15.30 uur in P2, paviljoen.

De werkweek zal van 29 juni tot 3 juli gehouden worden, svp op 1 juni, bij bespreking tentamen, aanmelden voor deze werkweek.

■ Het herkansingsexamen Processen 1 (2S810) wordt afgenomen op vrijdag 24 april, 14.00 - 17.00 uur in zaal U46 en P1 van het paviljoen. Aanmelding uiterlijk 17 april, tijdens het college Processen 2 op intekenlijsten, of bij het secretariaat van de vakgroep Besliskunde en Stochastiek, HG. 9.93, tst. 3130.

Op 17 juni wordt de derde examenzitting Processen 1 (2S810) van dit studiejaar gehouden.

■ De toets behorende bij het college Processen 2 (2S820) wordt afgenomen op vrijdag 15 mei, 14.00 - 16.00 uur in zaal U46, P1, P2 van het paviljoen, RCK1 in het rekencentrum, grote collegezaal E-hoog. Aanmelding uiterlijk 8 mei tijdens het college Processen 2 op intekenlijsten

of bij het secretariaat van de vakgroep Besliskunde en Stochastiek, HG. 9.93, tst. 31 30. Aanmelding voor de toets houdt eveneens aanmelding voor de practicumweek in (zie hierna).
Publicatie van de resultaten uiterlijk 22 mei, 12.00 uur op publicatieborden in het paviljoen en in de hal van hoofgebouw.

■ De herkansingstoets Processen 2 (2S820) wordt op vrijdag 22 mei 14.00 - 16.00 uur in zaal U46 afgenomen. Deze gelegenheid is alleen bestemd voor degenen die op 15 mei een onvoldoende resultaat hebben behaald. Publicatie van de resultaten uiterlijk 29 mei op publicatieborden in het paviljoen en in de hal van het hoofgebouw.

■ Het practicum Processen 2 (2S823) wordt gehouden in de week van 1 t/m 5 juni elke voormiddag, 9.00 - 12.30 uur. Toelatingsvoorwaarden zijn een voldoende cijfer voor het examen Processen 1 (2S810) en een voldoende resultaat voor de toets Processen 2 (2S820). De beoordeling van het in de practicumweek geleverde werk is het eindcijfer Processen 2.

De groepsindeling voor de practicumweek wijkt af van die voor de instructiemiddagen; ze wordt gemaakt op grond van de aanmeldingen voor de toets Processen 2 op 15 mei. Degenen die de toets Processen 2 eerder hebben behaald, maar nog niet hebben deelgenomen aan de practicumweek, moeten zich melden bij het secretariaat van de vakgroep Besliskunde en Stochastiek, HG. 9.93, tst. 31 30, uiterlijk 22 mei. Groepsindeling en zalen worden uiterlijk 29 mei op publicatieborden in het paviljoen en in de hal van het hoofgebouw gepubliceerd. Aan de groepsindeling moet strikt de hand gehouden worden; groepsleiders moeten een precies overzicht van de te begeleiden en te beoordelen groep hebben.

■ De verplichte literatuur voor het examenonderdeel Ontwikkelingen OK (1Z020) van prof.dr. H. Feitsma omvat:

1. Pugh, Hickson, Hinnings, Writers on Organizations. Third ed. 1983. Gehele boek behalve Etzioni, Parkinson, Vroom, Grozier, Vickers. Lawler, Hoofdstuk 6.
2. C.J. Lammers, Organisaties Vergelijkenderwijs: Hoofdstuk 2: Paragrafen 2.5.1. en 2.5.3. bestuderen. Hoofdstuk 3: Paragrafen 3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.4.; 3.2.6.; 3.2.8.; 3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.; 3.4.; 3.4.1.; 3.4.2.; 3.4.5. bestuderen. Overige paragrafen lezen. Paragrafen 3.2.5.; 3.2.7. en 3.3.5. overslaan. Hoofdstuk 4: Eerste helft. Paragrafen 4.2.; 4.2.1.; 4.2.6.; 4.2.7.; 4.2.9. bestuderen. Lezen 4.1. en 4.2.8. Overige paragrafen overslaan.

wiskunde en informatica

■ Wiskunde/Informatica colloquium 1987

Drs. A.J. Bosch (TUE). (De Jordan normaalvorm. Een didactische benadering).
7 april om 10.45 - 12.30 uur, colloquiumzaal 06.96 hoofgebouw.

■ D-colloquium Informatica

Afstuderen bij prof.dr. F.E.J. Kruseman Aretz en dr.ir. C. Hemerik.

Samenvatting:

Het werkterrein van bovengenoemde docenten kan globaal gekarakteriseerd worden als: wiskundige benadering van de ontwikkeling van systeem-programmatuur. Daaronder vallen o.a.:

- constructie van (delen van) operating systems, compilers en aanverwante programmatuur;
- ontwikkeling en systematisering van de daartoe benodigde methoden en technieken;
- allerlei aspecten van de syntax en semantiek van programmeertalen.

Kenmerken voor het werk is het zoeken naar het juiste evenwicht tussen een goede theoretisch fundering en praktische bruikbaarheid. In de voordracht zal hierop nader worden ingegaan.

Spreker: Dr.ir. C. Hemerik, afstudeerdocent Systeemprogrammatuur;

Plaats: Rekencentrum K2;

Tijd: Woensdag 8 april, 10.45 uur.

■ College Industriële Wiskunde 1 van prof.dr. H.K. Kuiken

Zij die voor het college Industriële Wiskunde 1 een cijfer moeten behalen worden in de gelegenheid gesteld op een nader te bepalen datum na afloop van het derde trimester aan een schriftelijk tentamen deel te nemen. Men kan van deelname aan dit schriftelijk tentamen afzien als men, al dan niet als lid van een groepje van ten hoogste vier personen, een wiskundig model levert voor een aspect van het industriële probleem dat destijds door ir. Teunissen werd voorgelegd.

Zowel dit verslag als het schriftelijk tentamen zullen voor 50% het eindcijfer bepalen. De andere helft wordt bepaald door de reeds eerder ingeleverde verslagen.

■ Colloquium faculteit Technische Natuurkunde

Prof.dr.ir. H. Duijnhuis, faculteit der Wiskunde. (De zintuighaarcel: een ultragevoelige biofysische mechanoreceptor).
9 april om 11.00 uur, zaal 0.17 rekencentrum.

■ Gevraagd:

2 'Practische' student-assistenten ten behoeve van de colleges-demonstraties in het auditorium. Te beginnen vanaf juni, voor ca. 2 eenheden/week. Het betreft een assistentschap voor langere tijd! Inlichtingen hieromtrent zijn te verkrijgen bij: de heer T.h. Berben, tst. 3372, auditorium -1.48.

■ In het kader van het D-colloquium zal op 22 april de heer ir. J.P.H. Aerts, recent afgestudeerd bij de faculteit Wiskunde en Informatica, vertellen over zijn ervaring in het bedrijfsleven als informaticus.

werktuigbouwkunde

■ Colloquium: Afstudeercolloquia:

J. van Berkel. (Modelleren van een regelklep voor een Banki-Waterturbine).
7 april om 16.00 - 17.00 uur, zaal D (kelder) gebouw W&S.

P.W.M. Wijnands. (Organiseren en structureren als basis voor automatiseren).
3 april om 15.00 uur, W-hoog 1.102.

W.V.J. Evers. (Ontwikkeling aan een model voor de verbranding in een snelopende 4-takt dieselmotor met directe inspuiting).
8 april om 16.00 uur, W-hoog 4.125.

J.T.W.M. Koenders. (Beperking van de mechanische belasting bij verhoging van het vermogen van een snelopende viertakt dieselmotor met directe inspuiting).
6 april om 14.00 uur, W-hoog 0.05.

J.H.R. van Beukering. (Het optimaliseren van het dynamisch gedrag van resonatoren voor het ultrasoon lassen van plastic producten).
16 april om 14.00 uur, W-hoog 0.05.

W.G.C.M. Broekman. (Ontwerp van een roterende brander op een indexerende machine voor het knippen van gasontladersbuizen).
8 april om 10.30 uur, W-hoog 1.102.

H.C. Coppelmans. (Toepassing van de complexe functie theorie in het plastische gebied).
7 april om 16.00 uur, W-hoog 4.125.

E. Oortwijn. (Een technologiebank voor het berekenen van voorschakel-apparaten (VSA's)).
14 april om 16.00 uur, W-hoog 1.102.

G. Schreppers. (Een model voor het maken van een compact van keramische poeders).
10 april om 15.30 uur, W-hoog 0.05.

■ 4L520 Dynamisch Belaste Constructies II

Op 10 april is er geen college Dynamisch Belaste Constructies II, daar prof.ir. J.L. Overbeeke dan verhinderd is.

■ Conform de mondelinge mededeling tijdens het college zal het keuzevak 4T620, Mechanismen, schriftelijk worden geëxamineerd op 19 juni, ochtend.

elektrotechniek

■ Stagevoordracht

R.R.M. van Raaij. (Een infrarood touch-screen voor de Macintosh).
10 april om 9.30 uur, zaal IPO 1.18.

scheikundige technologie

■ Keuzecollege Klinische Chemie

'Immunologische technieken in de klinische chemie'

De eerste bijeenkomst zal plaatsvinden op donderdag 9 april om 12.30 uur in lokaal 4.08, T-hoog.

Tijdens deze bijeenkomst zal een oriënterend college gegeven worden t.a.v. de punten die tijdens het werkcollege aan de orde zullen komen. Tevens zal voor ieder van bovengenoemde onderwerpen literatuur aanwezig zijn, zodat een begin gemaakt kan worden met de oriëntatie t.a.v. een scriptie-onderwerp.

Voorts zal tijdens deze eerste bijeenkomst een afspraak gemaakt worden met de deelnemers over de data waarop de andere inleidende colleges zullen plaatsvinden, de tijdstippen waarop de scripties zullen worden gepresenteerd in de vorm van een voordracht en zal van gedachten gewisseld worden over het maken van een excursie naar een bedrijf of ziekenhuis, waar met immunologische technieken gewerkt wordt. Aanmelding voor dit college graag bij het secretariaat vakgroep TI, SH 3.06 tst. 3024.

■ Chemie en Samenleving

In het kader van het eerstejaarsproject Chemie en Samenleving vinden de volgende presentaties plaats:

Vrijdag 10 april: Chemische wapens, Recycling gifgrond, Chemie in de ruimte.

De presentatie vinden plaats in collegezaal T-laag en beginnen om 12.45 uur.

■ Eindcolloquium

Berry Peters. (Een beslissingsmodel voor de selectie van binnenwandsystemen afhankelijk van de mate van herindeling).
3 april om 14.00 uur, HG 5.95

Marianne Enz. (Het Nederlandse instituut voor de fotografie in Rotterdam: Architectuur tussen idee en ontwerp).
8 april om 11.00 uur, HG 3.64

Jan Teklenburg. (De gebruiker van de gebouwde omgeving en het stedenbouwkundig ontwerpproces).
10 april om 13.45 uur, HG 11.36

G.P. Hamers. (Luchttechnisch onderzoek in een operatie afdeling).
8 april om 10.30 uur, HG 11.87.

J. Severijns. (Muziekcentrum Maastricht).
9 april om 10.00 uur, HG 3.64.

Wim van Unen. ('Sirimou, de architectuur van het dorp Sirimou bij de stad Djenné in de republiek Mali, West-Afrika')
10 april om 15.30 uur, HG 3.64.

H. v.d. Loo. (Het optimaal dimensioneren van gelaste stalen plaatliggers; het ontwerp van de Martinair Hangar).
16 april om 9.00 uur, HG 3.94.

B.J. Kamerling. (Ontwikkeling van een ontwerp informatie systeem gebaseerd op de SAR-methode en het GOM-model).
16 april om 13.00 uur, HG 4.95.

J. Dekker, M.C. Koot. (Dragende gevels, een berekeningsmethode).
3 april om 15.00 uur, HG 3.94.

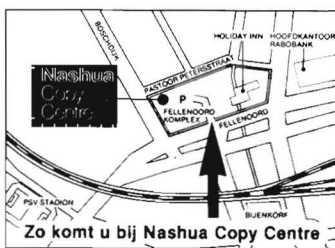
Tussencolloquia

Lucas v. Spaendonk. (Het ontwikkelen van een nieuw Sandwichconstructie-element volgens het Guldensnedeschakel systeem).
7 april om 15.00 uur, HG 3.94.

Toon van Hunsel. (Een computerprogramma voor het dimensioneren van constructies).
9 april om 14.00 uur, HG 3.94.

2-2000 KOPIEEN NODIG? KOM MAAR OP!

In het Copy Centre van Nashua aan de Pastoor Petersstraat in Eindhoven bent u altijd welkom.
Voor kleine en grote kopieerklussen (een dubbelte per kopie).
Voor sorteren, bundelen en verlijmen tot complete rapporten.
En voor het ongelooflijk goedkoop faxen van teksten en tekeningen.
Maar f 5,- per vel A4!
Bovendien vindt u in 't Copy Centre een showroom met de nieuwste copiers en fax-apparatuur.
Plus modieuze sportswear van Nashua. Inderdaad, ongelooflijk!
Daarom: kom eens langs. Dan ziet u 't allemaal met eigen ogen!

Pastoor Petersstraat 2a/b
Fellenoord Complex 5612 LR Eindhoven
Telefoon 040-455755 Fax 040-444185

Nashua Copy Centre

Indiensttreding en ontslag

Onderstaande personen zijn in dienst getreden met ingang van de achter hun naam vermelde datum:

R. Ottolander	01-01-1987	B
ir. W.J.M. Habets	01-02-1987	B
M. Danikas	02-03-1987	E
mev. N.P.M. van Geenen	09-02-1987	E
ir. G.L. Holshuijzen	01-03-1987	E
drs. G.C. van Leerdam	01-12-1986	N
dr. H. van Lonkhuijzen	01-02-1987	N
ir. A.G. Roosenbrand	15-02-1987	N
ir. J.A. Schotte	15-02-1987	N
ir. J.G.M. v. Gisbergen	01-02-1987	T
ir. A.E.H. de Keijzer	01-03-1987	T
ir. A.J.M. de Man	01-03-1987	T
ir. W.J.J. de Vet	01-02-1987	T
F. v.d. Berg	15-02-1987	W
C.G.J. Houben	01-03-1987	WM
mevr. drs.O.S.C.Zeeuwen-v.Nimwegen	01-03-1987	WM

Dienstverlenende eenheid:

mevr. B.M.A.R. Buitenhuis-Ansems	15-02-1987	BKE
mev. M.A.A. v.d. Broek	01-02-1987	DBZ
mevr. A.R.J. v.d. Eeden-Claus	16-02-1987	RC
I.A. Saez Scheihing	16-02-1987	RC
mevr. M.J.H. den Ouden-Dekkers	16-03-1987	CSG

Onderstaande personen zijn met ontslag gegaan met ingang van de achter hun naam vermelde datum:

Onderwijs en onderzoek:

mevr. M.E. v.d. Schaar	24-02-1987	B
ir. W.J.M. Habets	01-03-1987	B
J. Boros	01-03-1987	B
ir. H.H. Martin	01-03-1987	BDK
dr. dipl.ing. L.M.L.F. Hosselet	15-03-1987	E
ing. L. Oosterhoff	01-03-1987	IPO
drs. G.C. van Leerdam	01-01-1987	N
A. Twardowski	01-03-1987	N
ir. J.J.M. Schlangen	01-03-1987	N
ing. M.P.M.B. Wijffelaars	01-03-1987	N
ir. J.P.M.J. Jaspar	01-03-1987	N
ir. H.M.A. Schleypen	01-03-1987	N
drs. H.H. Brouwer	01-03-1987	N
A.L.J.M. v.d. Nat	15-03-1987	N
F. v.d. Berg	15-03-1987	W
J.M. Smulders	21-03-1987	W
mevr. W. den Hoed	01-03-1987	Wsk&I
ir. W.A.A.F. Dirckx	01-03-1987	Wsk&I

Dienstverlenende eenheid:

mevr. A.A.H.C. v. Hoek	06-03-1987	BKE
L. Selders	01-03-1987	DBZ
mevr. M. Vaags	01-03-1987	SG

Bevorderd

Voor de onderstaande personen is een nieuwe salarisschaal vastgesteld m.i.v. de achter hun naam vermelde datum:

ing. W.A.H. Roelen	B	01-12-1986	9
R.J.A.M. van Roon	BTD	01-02-1987	6
C.T. Hasham	CTD	01-03-1987	6
B. Nelissen	CTD	01-03-1987	5
ing. J.J.C.M. Ruis	CvB	01-02-1987	15
ir. J.M. Bessem	N	01-10-1986	11
ing. J.H.M. Wijtvliet	RC	01-02-1987	10
ir. J.A.M. Graafmans	W	01-03-1987	11

Besluitenlijst van de 736e vergadering van het College van Bestuur d.d. 19-3-1987.

6305. Personeelsvoorstellen Bibliotheek

Besloten wordt met ingang van 1 juni 1987 de heer M.O.L. Verpoorten, Lic. eervol ontslag te verlenen uit zijn ambt van bibliothecaris.

6306. Benoemingen

A. Stichting Postdoctorale opleiding in de Gezondheidstechniek
Besloten wordt aan de Stichting Postdoctorale opleiding in de Gezondheidstechniek voor te stellen om prof.dr. D.A. de Vries te ontheffen van zijn plaatsvervangend lidmaatschap van de Stichting per 15 maart 1987.

B. Eerstegraads Lerarenopleiding
Besloten wordt prof.ir. P.A. de Lange te ontheffen van zijn lidmaatschap van de Bestuurscommissie Eerstegraads Lerarenopleiding als vertegenwoordiger van de faculteit Bouwkunde per 15 maart 1987.

6307. Verkiezingen 1987

Het college biedt de universiteitsraad een voorstel aan inzake de verlenging van de zittingstermijn voor de gekozen leden van de huidige universiteitsraad en de huidige faculteitsraden en een voorstel inzake de vaststelling van de aanvangsdatum van de zittingstermijn voor de gekozen leden van de universiteitsraad en de faculteitsraden.

6308. Regeling nieuwe Kunstcommissie

Het college besluit een bestuurscommissie, te noemen Kunstcommissie, in te stellen en voor deze commissie een regeling vast te stellen.

6309. Richtlijnen facultaire begrotingsplannen

Het college besluit de Universiteitsraad een voorstel aan inzake de vaststelling van Richtlijnen voor de facultaire begrotingsplannen.

6310. Tijdschrift afgestudeerden

Het college besluit tot het doen uitgeven van een tijdschrift voor afgestudeerden.

Demosfilm vertoont dinsdag 7 april de film 'Purple Rose of Cairo'.

Een komische film van Woody Allen over een serveerster, die een romantische affaire beleeft met een van het filmdoek gestapte acteur. Dit tot grote wanhoopt van de filmaatschappij en de echte acteur....

Aanvang: 21.00 uur in de Demos-sociëteit, prijs f 3,50.

Voorlichting TeMa-winkel

De TeMa-winkel wil op donderdagmiddag 9 april haar activiteiten voor belangstellenden toelichten. Onder het genot van koffie, thee en cake wordt met winkeliers gesproken over het winkelwerk en kan er een video bekeken worden over de Eindhovense wetenschapswinkels. Het winkelwerk wordt deels door student-assistenten gedaan. Belangstellenden worden vanaf 12.45 uur in het Internaat HG 8.58 verwacht.

Doppio speelt: De zeventiende tempel

Deze licht absurde komedie verhaalt in vijf bedrijven de verwikkelingen rond de inwijding van de zeventiende tempel. Een tempel van meer dan honderd meter hoog en een inwijding compleet met offernaagden en hogepriesters.

Opvoering: donderdag 9 april om 20.00 uur in de grote zaal van het auditorium. Het stuk zal 5 kwartier duren.

Dynamisch Dynamo

Donderdag 26 maart werd in het jongeren centrum 'Dynamo' de 'Swing Inn '87' gehouden. Vijf ESMG-bands traden op. Zowel disco-liefhebbers als, new wave-freaks kwamen aan hun trekken.

Presentatie IEEE Student Branch

De IEEE Student Branch heeft in oktober deelgenomen aan de Transnational Meeting 1986 in Finland. Op 8 april (om 10.45 uur in collegezaal E-hoog) zal de Eindhovense delegatie een presentatie hierover geven, geïllustreerd met dia's. Aan bod zullen komen: een aantal high-tech bedrijven, de universiteiten alsmede de sociale en culturele aspecten. Na afloop zal de geschorste ALV (van 18 maart) worden voorgezet in EH.21.

Hier zal een beslissing genomen moeten worden over het voortbestaan van de Student Branch. Voor meer inlichtingen kan men terecht bij Maurice Paquay, EH 6.33.

REDUKTIEBUREAU

john f. kennedylaan 3
eindhoven 040 - 440366

Feestelijke opening Reduktiebureau

Maandag 6 april is het feest bij het Reduktiebureau. Na drie maanden in een stoffige benedenbar te zijn gehuisvest, een ingrijpende verbouwing heeft een gloednieuw Reduktiebureau opgeleverd. Dat is dan open vanaf 12.00 tot 18.30 uur. Met ingang van 7 april zijn er ook andere openingstijden: maandag t/m donderdag: 17.00 - 18.30 uur; dinsdag t/m vrijdag: 12.30 - 13.45 uur.

PAN-festival

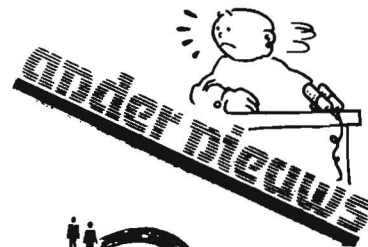
Op 22, 23 en 24 april organiseert de stichting 'PAN interacademiale muziekdagen' een festival voor jongeren op het campusterrein van de Universiteit Twente in Enschede. Het festival heeft de vorm van een meerdaags projectfestival. Muziek liefhebbers uit alle delen van het land kunnen zich drie dagen lang bezig houden met het beoefenen van meer en minder alledaagse muziek- en danssoorten onder professionele begeleiding. De begeleiders zijn over het algemeen mensen die al lange tijd in de muziek- of danswereld vertoeven.

Deelnemers kunnen zich inschrijven voor één van de twintig hoofdprojecten. Gedurende vijf dagdelen kunnen ze zich met het project bezighouden. Omdat het festival voor het eerst in de zesentwintigjarige geschiedenis van PAN in Enschede gehouden wordt heeft het bestuur voor een speciaal accent gekozen, nl. 'techniek en muziek'. In een aantal projecten komt dit tot uiting (elektronische muziek, opname-techniek). Uiteraard zijn er ook meer 'traditionele' projecten zoals koor, gitaar, close harmony enz.. Voor enkele projecten is muzikale ervaring vereist.

De kosten voor deelname bedragen f 85,- (inclusief eten en overnachting). Uitbreider informatie en inschrijfformulieren bij: D. v.d. Belt (053)-335718, J. v. Oost (053)-313742 of M. Bökkerink (074)-427590.

Studentendecanen

Bureau Studentendecanen en de Centrale Studentenadministratie zijn wegens verhuizing naar het Hoofdgebouw, begane grond kamer 0.12, op 6 en 7 april gesloten.

Dienst in de studentenkapel

Op 5 april is weer het koperkwintet 'Kwarttaal' bij ons te gast. Dit kwartet, dat ruim een jaar bestaat, wordt gevormd door Mark Lambregts (1e trompet), Kees Barnier (trombone), Petra Cavens (2e trompet) en Jaap van Wershoven (hoorn).

Zij komen alle vier uit (de regio) Eindhoven en studeren aan conservatoria te Utrecht, Tilburg en Maastricht. Zij spelen van klassieke tot moderne muziek, ook van Nederlands componisten; repeteren een keer per week en spelen bij diverse gelegenheden o.a. trouwerijen.

Naast het studeren geven Mark en Kees (trompet en trombone) ook al les.

Zij zullen met hun instrumenten een toepasselijke muzikale ondersteuning van het gelezene vormen op 5 april, wanneer het gaat over de val van Jericho (Jozua 6) in de cyclus 'Voet aan land'. Aanvang: 11.00 uur.

Contactgroep gewetensbezwaarden militaire dienst

De komende contactavond - 6 april - staan de eigen ervaringen met de procedure en de reacties, die men krijgt uit eigen kring, centraal. Verder kunnen allerlei vragen ter sprake komen m.b.t. procedure, toelichting, erkenning, alternatieve dienst. Carrefour, 6 april, 20.00 uur.

Plenaire bijeenkomst

Vrijdag 3 april, vanaf 18.00 uur plenaire bijeenkomst ESK in Carrefour; thema: secularisatie. Inleider: H.D. van Hoogstraten, Nijmegen.

Schrijven voor gevangenen

Woensdag 8 april: schrijffavond van Amnesty International. Voorbeeldbrieven en informatie aanwezig. Vanaf 20.00 uur in Carrefour in het Studentencentrum. Informatie: Marieke v.d. Laan, tel. 430060.

Japie-symposium

Industriële marketing in de chemie

Donderdag 14 mei wordt op de TUE een symposium over industriële marketing in de chemie gehouden. Vijf sprekers zullen theorie en praktijk van industriële marketing belichten. In het werk van de chemische ingenieur neemt marketing naast technologische kennis een steeds belangrijkere plaats in. Op deze dag wordt vanuit verschillende invalshoeken deze 'nieuwe' taakvervulling van chemici belicht. Het symposium is bestemd voor zowel chemische ingenieurs als voor chemiestudenten.

Van de redactie

Dagvoorzitter prof.dr. H. van der Hart, hoogleraar marketing aan de TUE, houdt een algemene inleiding over het thema van deze dag. Shell-directeur ir. P. Vogtländer bespreekt de marketing in de bedrijfsstrategie van zijn onderneming en drs. G. van der Most, directeur Indis, gaf zijn voordracht de titel 'Marktonder-

zoek en strategische beleidsbepaling'. In het middagprogramma belicht ir. J. de Bruyn, marketingmedewerker van Unichema International, een praktijkvisie over industriële marketing. Drs. Th. Frenk, voorzitter van de examencommissie Nima, geeft een overzicht van het opleidingsveld op genoemd gebied. Het symposium begint om tien

uur en bestaat uit lezingen en een informatiemarkt. De dag wordt georganiseerd door de Technologische studievereniging Jan Pieter Minckelers (Japie) in samenwerking met de KNCV.

Inschrijving

De kosten van deelname bedragen tweehonderd gulden (inclusief lunch en symposiummap), KNCV-, KIVI- en NIRIA-leden betalen honderdvijftig gulden en studenten twintig gulden. Betaling op gironummer 3765430 t.n.v. Symposiumcommissie 1987, Technologische Studievereniging Jan Pieter Minckelers, TU Eindhoven, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven. Voor meer informatie: tst. 3756.

Basiscursus roeien

De Eindhovense Studenten Roeivereniging Thêta organiseert dit voorjaar een basiscursus. Deze begint ná de paasvakantie op dinsdag 21 april (indelingavond: 20.00 uur op de loods). Voor f50,- kan men via deze cursus de grondbeginnelsen van het roeien leren en kennismaken met het verenigingsleven binnen Thêta. Men is dan lid tot 1 oktober 1987. Men kan zich opgeven bij de Thêta-stand in het auditorium of bellen naar Rob Voorn (447907).

MS-Dos cursus bij Stack

De computervereniging Stack organiseert dit trimester in het kader van haar PC-activiteiten wederom een MS-Dos cursus, die zowel toegankelijk is voor studenten als medewerkers van de TUE. De cursus, die hoofdzakelijk gericht zal zijn op studenten, zal plaatsvinden op 2 ochtenden te kiezen uit 22, 23 en 24 april. Degenen, die hieraan willen deelnemen, kunnen zich tot uiterlijk vrijdag 10 april opgeven bij Stack, rekencentrum RC 1.59 (intekenlijst op het prikbord). Voor verdere informatie kan men terecht in RC 1.59 (tst. 3402) tussen 12.00 en 14.00 uur.

Idéfix organiseert kanotocht

Idéfix organiseert weer haar jaarlijkse kanotocht. Op 30 april gaan twee groepen (gevoorderden en beginners) naar de Belgische Ardennen. De prijs is: leden f27,50, niet-leden f35,00. De inschrijvingen zijn op 6, 7 en 8 april in de kantine van het NLO-gebouw van 12.20 tot 13.10 uur. Voor meer informatie: Idéfix-kamer 3.30 in het NLO-gebouw.

'ZES' organiseert Paaskamp

In de collegevrije periode van 11 tot en met 20 april houdt de Zweefvliegclub Eindhoven Studenten een Paaskamp op het terrein 'Grote Heide' in Venlo. Daarmee wordt dan traditioneel het vliegseizoen geopend. Voor belangstellenden bestaat de mogelijkheid enkele starts te maken. In verband met beperkte capaciteit kunnen we dit jaar echter niet zo veel verwerken als anders en dient men rekening te houden met selectie. Overigens hebben eerstejaars daarbij de voorkeur. Voor meer informatie, tel. 817118 (Timo Staal).

Dommelloop

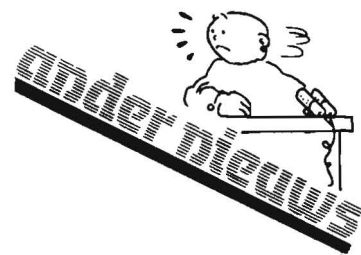
De Dommelloop, die door de meeste lopers als testcase voor de Batavierenrace gezien wordt, vindt dit jaar plaats op woensdag 8 april. Vorig jaar wist Jos van Zundert in een spannende finale een neuslengte voor te blijven op Huub Kurvers. Bij de dames won Inge van Wegberg op overtuigende wijze. De afstanden bedragen 8 km voor de heren en 3,5 km voor de dames. Start en finish bij het sportcentrum. Men kan daar inschrijven tot 10 minuten vóór aanvang van de wedstrijd (12.45 uur). Een sportkaart is niet verplicht. Informatie: Gert van Ooik, tel. 450323.

Fotokring Eindhoven

De Fotokring Eindhoven verzorgt tweemaandelijks wissel tentoonstellingen van amateurfotografen in het Studentencentrum (aan de J.F. Kennedylaan). Tot en met 25 april exposeert Jaap Schipper uit Veldhoven met zijn foto's 'gras-

Judoka's Samourais succesvol bij NSK-judo individueel

In Enschede werd vrijdag 27 maart gestreden om de NSK-judotitels. De Eindhovense delegatie behaalde 5 ereplaatsen. Bij de dames behaalde José Martijn een derde plaats in de categorie tot 61 kg. Guus Surtel (cat. tot 65 kg) en Paul Knijff (cat. tot 71 kg) vielen net buiten de prijzen. Staczek Lenczowski prolongeerde dit jaar zijn titel in de categorie tot 71 kg. Hij behaalde de titel voor de derde maal op rij. In de categorie tot 78 kg zegevierde Rob van Schijndel van de Samourais. Van Schijndel, enkele weken geleden nog tweede op de Zuid-Nederlandse kampioenschappen: *'Ik vond het een redelijk bezet toernooi, ongeveer vergelijkbaar met de Zuid-Nederlandse kampioenschappen. In de finale kon ik tegen Van Ee een kleine voorsprong nemen. Op mijn routine heb ik die wedstrijd uitgespeeld. Je zet zo nu en dan een aanval in zonder teveel risico te nemen, anders krijg je een waarschuwing wegens passiviteit.'* Ook in de categorie tot 86 kg kwam de Eindhovense ploeg goed voor de dag. De eerste twee plaatsen werden bezet door Samourais-leden Rob van den Biggelaar en Serge Spermon. Serge Spermon kon via de verliezersronde nog een tweede plaats bemachtigen. Winnaar Rob van de Biggelaar kwam gedurende de kampioenschappen slechts tweemaal op de mat. *'Ik vond het over de breedte een goed bezet toernooi. Jammer was het dat ik de eerste twee ronden niet hoefde te judoën. (Vrijgeloot en tegenstander niet op komen dagen, red.) Je mist dan je opwarmrondes. In de finale kwam ik uit tegen Corver. Door vrij vlug met een binnenwaarde beentechniek naar achteren een yuko te scoren, had ik als het ware het kampioenschap al op zak,' aldus Rob van den Biggelaar.*

Sponsor steunt NSK Windsurfen

Op 16 en 17 mei organiseert de Eindhovense studenten windsurfvereniging 'Weth' het NSK windsurfen. De wedstrijden, waar zowel WO als HBO studenten kunnen deelnemen, wordt gevestigd op de Veerse Meer. Deelnemers zullen behalve de olympische driehoeksbaan ook course racing, slalom en manche surfen moeten beheersen. Er wordt gevaren op door een sponsor beschikbaar gestelde allround- en funboards. De deelnemers worden vrijdagavond 15 mei in Zeeland verwacht en zullen in chalets overnachten. Het inschrijfgeld bedraagt f50,- incl. twee overnachtingen, ontbijt, lunch en één avondmaaltijd. Inschrijving is mogelijk tot 22 april via de plaatselijke studenten sportraad. Inlichtingen bij: Imco Goudswaard, tel. (04990) 713228.

Pusphaira pakt punt van Vessem

De eerste helft van de wedstrijd van Pusphaira tegen Vessem gaf een gelijk opgaande strijd te zien. Pusphaira had het betere veldspel. Uit een vrije trap was het Lucas van Spaendonck de inkoopte (1-0). Even later scoorde Kees Aarts uit een vrije trap vanaf 20 meter rechtstreeks (2-0). In de tweede helft kwam Vessem goed terug. Een dubieuze penalty voor Vessem werd eerst nog gestopt door keeper Ronald Waterham. Een latere poeier op goal en een uit een scrimmage ingeschoten bal leverden toch nog twee Vessemse doelpunten op. Eindstand 2-2.

Huldiging karatekampioen

Afgelopen weken zijn enkele kampioenschappen vrij ongemerkt voorbijgegaan, terwijl de winnaar daarvan op de TUE-terreinen studeert. Dudley Josepa, de Nederlands kampioen alle categorieën karate en tweede bij de wereldkampioenschappen in het weekend van 20-23 maart te Boedapest, studeert aan de Nieuwe Leraren Opleiding voor leraar elektrotechniek. Woensdag 8 april wordt hij om drie uur gehuldigd in het restaurant van het NLO-stafgebouw. Voorafgaande aan die huldiging zal hij een demonstratie verzorgen van zijn sport. Daarbij zullen acht leerlingen van een sportschool dienen als zijn sparring-partners. Na afloop zal de kampioen een receptie worden aangeboden.

Eindhovense Icehawks eerste

Sfeervolle eerste editie NSK-ijshockey

Dit jaar werd voor het eerst onder auspiciën van de NSSS het NSK-ijshockey gehouden. Het evenement vond op 28 en 29 maart plaats in de ijshal te Eindhoven en werd georganiseerd door de TUE-club The Icehawks. Het Eindhovense team wist het toernooi zonder verlies op zijn naam te schrijven. In een bijna lege ijshal zorgden de ijshockeyende studenten toch voor een leuke sfeer. Opvallend was de deelname van een viertal dames. Zij stonden op voortreffelijke wijze hun mannetje.

Piet Vloet

Op dit moment zijn er in ons land vier studenten-ijshockeyteams. The Icehawks vormen de oudste vereniging, opgericht op 1 oktober 1985. Verder bestaan er teams op de universiteiten van Amsterdam, Rotterdam en Delft, alle vier aanwezig op het toernooi.

Maar de meest opvallende ploeg was wel het gelegenheidsteam afkomstig uit Heereveen. Door de inspanningen van CIOS-leraren Fred Sipkema en zowaar Henk Gemser (coach van de heren allround kernploeg en zelf op zaterdag aanwezig), kon deze ploeg deelnemen aan de NSK-ijshockey. Voor het eerst met elkaar spelend behaalde men een eervolle tweede plaats. Het

team was een samenraapsel van verschillende jaargangen. Als enige ploeg telde Heereveen liefst vier dames in de selectie.

Redding

Grote bewondering oogste keeper Brigit Trooster in de wedstrijd tegen Rotterdam. Ze verrichtte een geweldige redding met haar schaatsen in het net van de goal verstrengeld.

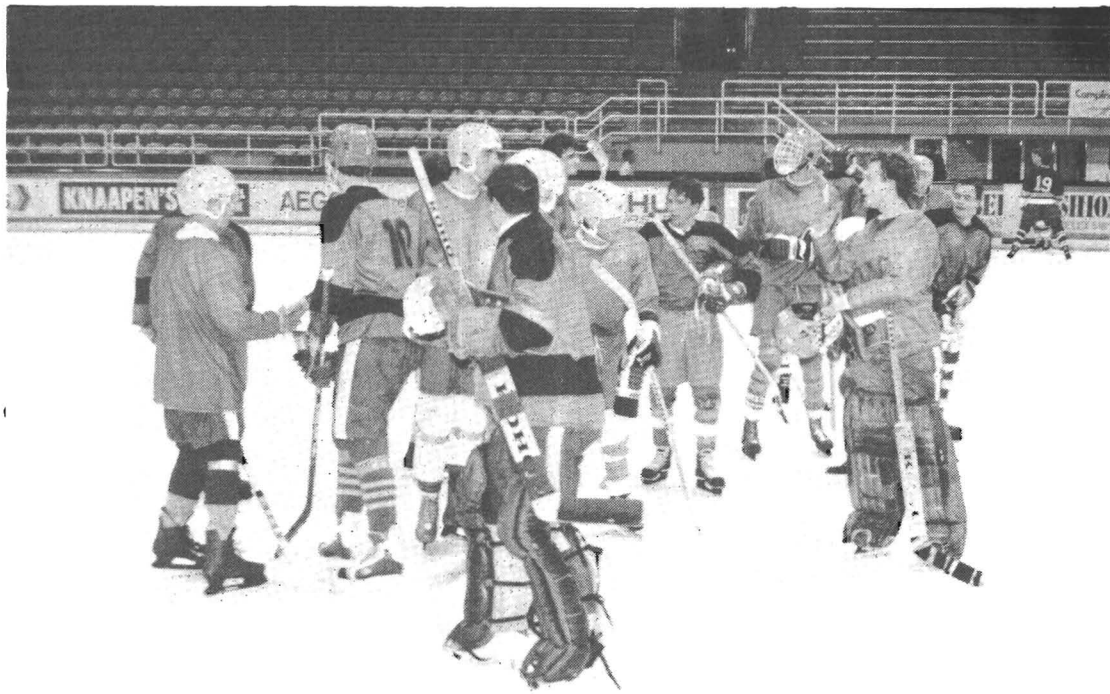
'Het was de eerste maal dat ik in een ijshockey goal stond. Onze keeper belde vlak voor het toernooi af. De eerste wedstrijd verliep niet slecht. Zodoende ben ik in de goal blijven staan. Het ging me ook steeds beter af moet ik zeggen. Als het fout dreigde te gaan, gooide ik me gewoon voor de puck. Maar dit is echt de laatste keer dat ik in zo'n goal gekeept heb. Volgende week sta

ik weer gewoon in een handbaldoel,' aldus Brigit Trooster.

De beste ijshockeyer van het toernooi speelde ook bij Heereveen. Professional Risto Mollen komt dit jaar uit voor de BP Flyers te Heereveen.

Ongeslagen

De 20 personen tellende ploeg van de Icehawks moest in de laatste wedstrijd tegen Delft uitmaken wie er zich NSK-kampioen mocht noemen. Een gelijkspel was voldoende voor de Icehawks. Delft moest winnen wilde men nog aanspraak maken op de titel. In een roerige partij, er zaten regelmatig ijshockeyers van beide kanten met een tijdsstraf op de strafbank, ontstonden er over en weer de nodige kansen om de wedstrijd te beslissen. De Icehawks lieten zien over een stugge ploeg te beschikken. Fel op de puck jagend en zichzelf regelmatig voor de puck gooiend hielden de Eindhovense spelers hun doel schoon. Met deze overwinning was het kampioenschap een feit en bleef Delft op een derde plaats steken

De NSK-ijshockey: lege tribunes, maar toch sfeervol.

The Elephants - The Wasps

Op een modderig veld ontving de Eindhovense studentenrugbyclub the Elephants the Wasps uit Nijmegen. De talrijke supporters zagen een aantrekkelijke wedstrijd. Vanuit een scrum, vlakbij de tryline van de Eindhovenaren, scoorden de Wasps hun eerste try. Er ontspoon zich een spannende wedstrijd waarbij beide ploegen zich geheel gaven. Ondanks het goede verdedigings-

werk van de TUE-full-back en zijn medespelers scoorde de Nijmeegse ploeg nog een tweede en een derde try. The Elephants persten er in het modderbad nog een sterke eindsprint uit, die bekroond werd met een try. Eindstand 4-16.

Op zondag 5 april spelen The Elephants om 14.30 uur tegen The Ducks op het terrein bij het sportcentrum.

Rugby op grootbeeldscherm

Zaterdag 4 april zal vanaf 15.30 uur de laatste wedstrijd van het rugby vijflandentoernooi vertoond worden op het grootbeeldscherm in de AOR.

Tamar 1 bijna kampioen

Zaterdag 28 maart behaalde Tamar 1 een gemakkelijke 3-0 overwinning op VCE/PSV. In de laatste set liet men zich nog bijna verrassen. Na een 14-3 voorsprong kwam VCE/PSV nog terug tot 14-10. Tamar trok toch aan het langste eind en won met 15-10.

Zaterdag 4 april speelt Tamar 1 haar kampioenswedstrijd tegen Livoc 2 in het sportcentrum op de TUE. Wint Tamar deze wedstrijd dan is het kampioenschap in de derde klasse een feit. Aanvang 15.00 uur.

Attila organiseert internationaal korfbaltoernooi

Zaterdag 11 april organiseert de Eindhovense Studentenkorfbalvereniging 'Attila' een internationaal korfbaltoernooi. Het toernooi zal ditmaal in de zaal worden gespeeld. Uit Nederland doen studententeams uit Brabant, Tilburg, Rotterdam, Utrecht, Nijmegen en Eindhoven mee. Bovendien doen er nog teams uit Duitsland (Univ. Hamburg) en België (KU Leuven, SIVEHO Antwerpen en Arlon) mee. Op het toernooi zal ook het nationale team van Chinese Taipei (Taiwan) te zien zijn. Het is de eerste keer dat dit team een toernooi in Nederland speelt.

Het toernooi begint om 9.30 uur en om 16.00 uur vindt de prijsuitreiking plaats. De wedstrijden worden gespeeld in het studentensportcentrum.

Sportagenda

april

- 4 Panache clubkampioenschappen
- 8 NSK-judo teams Twente
- 11 Attila toernooi
- 15/16 Grote NSK Groningen
- 16-20 NSK-dammen Amsterdam

april

- 08 -Japie, bedrijvendag Akzo, CZ, TL, 12.15 uur
-ESSF, NSK Judo Teams, Twente
- 09 -Japie, bedrijvendag ICI, CZ, TL, 12.45 uur
-Idéfix, excursie Asten-Maastricht-klokkenmuseum-ENCI
-ESSF, Quatsch Squashtoernooi
- 12

Universiteiten samen op pad

De drie Zuidelijke universiteiten zijn op 7 en 8 april in Valkenburg samen op pad. De transferbureau's van Maastricht, Tilburg en Eindhoven hebben elkaar gevonden tijdens de bedrijfscontactdagen die dan worden gehouden. Het is dan voor het eerst dat de universiteiten in deze combinatie naar buiten treden.

'Dat kan ook gemakkelijk,' zegt Jos Vervoort, medewerker van het TUE-transferbureau. 'We bijten elkaar immers niet. We hebben alle drie een ander pakket.' De drie transferpunten - dat zijn bureau's binnen de universiteit die bedrijven verder helpen die graag van de know how van de universiteit profiteren - staan bij elkaar tijdens de beurs in de Geulhal te Valkenburg.

Verkiezing dienstcommissies

Met betrekking tot de kandidaatstelling wordt aan de indiener die een formulier ter verbetering heeft ontvangen tot en met maandag 6 april de mogelijkheid geboden om verzuimen te herstellen.

Op dinsdag 7 april wordt door het Centraal Stembureau besloten over de geldigheid van de kandidatenlijsten.

Tegen de ongedigverklaring, welke onder opgave van redenen gebeurt, kan degene die de betreffende kandidatenlijst heeft ingediend, bezwaar indienen van woensdag 8 april tot en met woensdag 14 april bij de bezwarencommissie, mevr. mr. M.H.A. van der Horst, Bestuursgebouw, kamer 3.12.

De bezwarencommissie beslist meteen en deelt de beslissing, met de daaraan ten grondslag liggende redenen, aan zowel de betrokkene als aan het Centraal Stembureau mee.

Voor verder informatie: secretariaat verkiezing dienstcommissies, BG, kamer 1.08, tst. 2002.

examenuitslagen

Aan de faculteit Werktuigbouwkunde zijn voor het doctoraal examen geslaagd:

R. Baartman, 's-Hertogenbosch
F. v.d. Berg, Haafden
R.L.M. Bosman, Druten
C.J.M. Franse, Kwadendamme
J.J.S.M. v. Huisseling, Deurne
H.L.J. Kimmel, Bostel
J.H.C. Koekoek, Eindhoven
C.P. Otte, Heeze
M.H.G.M. Ruijs, Oss

Examenuitslagen van de Technische Universiteit Eindhoven. Aan de faculteit Wiskunde en Informatica zijn voor het doctoraal examen geslaagd:

C.H.M. Rijters, Eindhoven
M.H.A.L. Heuvel, Susteren
R.J. Huis In 't Veld, Prinsenbeek
A.P.J.M. Kleijberg, 's-Hertogenbosch
C.P.H.M. Lavrijsen, Bladel
M. de Smit, Vlissingen.

Stichting Studenten-voorzieningen Eindhoven

Met mandaat van de TUE de volgende materiële studentenvoorzieningen behartigend:

Mensa + Studentensportcentrum + kantine + Gezondheidszorg + Verzekeringen + Kamerbemiddeling + Studentenhuisvesting + Cultuur.

In het Algemeen Bestuur van de SSE vacceert één van de vier zetels, bestemd voor 'onafhankelijke' studenten:

- d.w.z. geen connecties hebbende met de Universiteitsraad;
- of met een der secties van de SSE.

Het bestuur van de SSE roept gegadigden op, die geïnteresseerd zijn in deze vacante bestuurszetel.

Aan deze functie is géén vergoeding verbonden.

Gegadigden met ervaring in diverse facetten van het Eindhovense studentenleven worden bij voorkeur tot een sollicitatiebrief (plus curriculum vitae) uitgenodigd, welke tot 14 dagen na het uitkomen van dit blad kan worden gezonden aan het:

Bestuur van de SSE, John F. Kennedylaan 3, 5612 AB Eindhoven.

Telefonische informatie kan worden ingewonnen bij het bureau van de SSE (mw. E. van den Broek), tst. 2720.

agenda tu

april
09 ACM-vergadering
10 Afscheidscollege prof.ir. C. de Beer (fac. Bdk)
13 UR-vergadering
14 CvD-vergadering
15 I-examenvergadering fac. T
23 I-examenvergadering fac. B
24 Dies Natalis
27 I-examenvergadering fac. W.

mei
01 promotie ir. P.J.J. Hoën
06 I-examenvergadering fac. N
11 UR-vergadering
14 ACM-vergadering
I-examenvergadering fac. Wsk/I
15 Intreerede prof. Meijer (fac. T)
18 Uitloop UR-vergadering
19 promotie ir. Th. G.J. Beelen
21 I-examenvergadering fac. E
22 promotie ir. J.G.M. Becht
25 I-examenvergadering fac. W
26 CvD-vergadering
promotie ir. J.C. Bruggeman
27 I-examenvergadering fac. Bdk
29 promotie drs. J. Zwiers
promotie ir. W.J. Coumans

juni
02 promotie ir. J.C.N. Bosma
04 ACM-vergadering
I-examenvergadering fac. B
05 promotie ir. P.J. van de Mortel
promotie drs. P.J.H. Denteneer
09 CvD-vergadering
12 promotie ir. T.H.J. Bisschops
15 UR-vergadering
16 promotie ir. G.J.M. Dormans
19 promotie ir. R.P.P. Smeets
22 Uitloop UR-vergadering
26 promotie ir. P.M.C. Gieles
29 I-examenvergadering fac. W
30 I-examenvergadering fac. Bdk
promotie ir. A.W.A.M.J. van den Bogaard
promotie ir. A.J.G. Schoofs

juli
01 I-examenvergadering fac. T
02 I-examenvergadering fac. Wsk/I
03 promotie ir. M.L.P. van Lierop

● Het plan voor een Europese mini-ruimteveer gaat definitief door, ongeacht welke steun het krijgt van de ministers van verkeer in de EG op hun in juni in Nederland te houden bijeenkomst, waar over het project gesproken wordt. Dit heeft de Franse premier Jacques Chirac onlangs verklaard.

● De Raad voor Centrale Ondernemingsorganisaties (RCO) wil niet dat bedrijven geld geven voor stages. De opname van studenten is een vorm van dienstverlening aan het onderwijs. De werkgever helpt opdrachten te formuleren en neemt reis-, verblijf- en begeleidingskosten op zich, maar de betaling van een vergoeding aan de student gaat te ver, aldus de RCO.

● Minister Deetman heeft dr. A.D. Wolff-Albers benoemd tot inspecteur van het wetenschappelijk onderwijs. Wolff was plaatsvervangend directeur-generaal wetenschapsbeleid van het ministerie van Onderwijs. De nieuwe inspectie voor het WO bestaat uit twee personen. Naast Wolff is onlangs dr. D.W. Bresters benoemd. Hij is oud-rector magnificus van de Universiteit van Amsterdam.

● De Rijksuniversiteit te Utrecht is op 6 maart toegetreden tot het Apple University Consortium. De toetreding tot dat consortium past in de computerbeleidsplannen van de RU. Die plannen voorzien 1 computerwerkstation per 5 studenten en 1 computerwerkstation per 3 medewerkers in het jaar 1995. Dat was in 1985 nog respectievelijk 1 op 125 en 1 op 12.

● Tussen 1980 en 1985 zijn vanuit de KU Nijmegen 38 zogeheten 'spin-offs' ontstaan. Deze bedrijven hebben op dit moment 137 arbeidsplaatsen. Binnen vierentwintig maanden komen er bij deze bedrijven naar verwachting nog eens 90 banen bij. De spin-offs zijn veelal hoogwaardige bedrijven, die zich bezig houden met informatieverwerking/automatisering, ontwikkeling en productie van nieuwe apparatuur, geneesmiddelenonderzoek en consultancy-activiteiten. Het gaat om nieuwe ondernemingen, opgericht door een of meer (ex)-medewerkers of studenten van de KU, gebaseerd op know-how van de Nijmeegse universiteit.

● Minister Deetman is niet bereid te bemiddelen tussen de universiteiten en het Centraal voor de Statistiek (CBS), om te komen tot afspraken over de kosten van gegevens die het bureau levert aan universitaire onderzoekers. Hij is ervan overtuigd dat de gestegen en nog stijgende prijzen van CBS-gegevens het wetenschappelijk onderzoek niet belemmeren. Deetman vindt juist dat de kosten van dat onderzoek zo 'beter zichtbaar' worden.

Een rubriek voor studenten en medewerkers van de TUE. Niet voor commerciële doeleinden, zaken boven f15.000,- worden geweigerd. De redactie beslist over plaatsing en definitieve tekst. Cursiefjes kosten per stuk f2,50, met een maximum van 25 woorden. Opgave alleen mogelijk schriftelijk bij de redactie.

aangeboden

Racefiets: Batavus Champion 2000, i.z.g.st.; frame maat: 60/61 cm; kleur: lichtblauw metallic; 12 versnellingen, diverse extra's; prijs n.o.t.k.; tst.2983 of tel. 831744.

Typemachine Olympia de Luxe, oud zwaar model, 100%, groot bedieningsgemak, f60,- +1 paar 2 mtr. Blizzard AS-ski's, 2 jaar oud. Vr.pr. f150,-. Tel. (04959)-3086.

Voor de knutselaar: Nikon EM body met mechanisch defect. Eventueel met 50 mm objectief (f 1.8). Prijs: n.o.t.k. Bel: 431236 (Joost).

Wie gaat er mee naar Alicante? Zon, zee en feest voor maar f175,- van 23 april tot 28 april. Voor meer informatie, tel. 452433.

Renault R6, bouwjaar 1978, APK gekeurd. Tel. (04907)-2105.

Twee krieklippen, waarvoor ik een goed thuis zoek, eventueel met nachthok. Janssen, tst. 2948 of tel. 410153.

Tennisracket Black Knight, nog niet mee gespeeld, incl. nieuwe bespanning, winkelprijs maar liefst f350,-. Aangeboden voor f125,-. Tel. (04990)-71508 (Patrick).

Hasselblad: 500 cm + 120 mm (CHR) + M12 voor f2500,-; 500 C + 150 mm (CHR) + M12 voor f2500,-. 's Avonds: tel. (013)-632986.

Werkende koelkast, af te halen tegen krat Amstel, brengen voor 1 1/2 krat. Tel. 426383.

gevraagd

Wie heeft op wo. 18-3-'87 per vergissing mijn zwarte jack (met daarin rijbewijs en treinkaart meege-nomen)? Tel. (04950)-32004.

Wij gaan naar Marokko, Turkije of de Noordkaap. Hiervoor zoeken we nog reisgenoten. Tel. (035) 301450 / 313349.

ESMG blaasensemble Auletes zoekt versterking, met name koperblazers (hoorn, trombone, tuba) zijn welkom. Repetities op maandagavond van 19.00-21.00 uur. Tel. 117178.

Studentenhuis zoekt goedwerkende wasmachine voor ± f75,-. Bel: 455458.

Wie fietst er deze zomer mee naar Frankrijk (Chambéry) zonder zelf met zijn/haar bagage te hoeven sjouwen? Tel. (013) 700683 (Gerard).

Amateurfilmer gezocht, die bereid is tegen onkostenvergoeding een korte videofilm te maken. Voor verdere informatie: tel. (04990)-71508 (Patrick Lepère).

Reiziger (± 1.80 m.) zoekt een rugzak die qua grootte en prijs bij hem past. Tevens diaprojector gevraagd. Weet je iets, bel dan 119582 (Jan).

Honda C-50 bromfiets. Tel. (02155)-19016 (Jeroen).

Deskundige(n) op het gebied van 'eigentijdse' muziek om mijn conditietrainingen (nog) meer muzikaal gevarieerd te (helpen) ondersteunen. Edo Storm, studentensport-centrum.

kamers

Studente, 4e jaars, zoekt rustige ruime kamer of kleine etage, max. f450,-, per 1 mei. Yvonne van Nieuwenhoven, tel. (073)-214029 of (080)-772370.

Eerstejaars N-student zoekt per 1 augustus 1987 een kamer bij hospita. Tel. (04490) 20571.

Te huur: kamer in studentenhuis. Huur: f330,- per maand incl. Gezamenlijk koken e.d. Tel. 519568 tussen 18.00 - 20.00 uur.

mensen

Bedankt

Per 1 april heb ik Studium Generale verlaten en ben ik overstapt naar het documentatiecentrum van de Stichting Industriemuseum. Hoewel ik op de TU zal blijven werken, in het hoofdgebouw, zullen vele contacten die ik had veranderen. Ik dank allen voor de prettige contacten in mijn vorige functie en hoop op een goede samenwerking in de nieuwe.

Wil de Vries

personeelsvereniging

Foto-bespreking bij Foto Club TUE

De maandelijkse contactavond is op dinsdag 7 april in het PVOC, Paviljoen vleugel N-2. Aanvang 20.00 uur. Ook niet-leden zijn van harte welkom.

Vóór de pauze bespreking van door de aanwezigen meegebrachte foto's en/of dia's. Diaprojector voor kleinbeeld (voor 6x6 even contact opnemen met Theo Berben, tst. 3372), en forumbord zijn aanwezig. Afhankelijk van het aanbod kan ook fotowerk van niet-leden worden bekeken.

Ná de pauze wordt Bondscollectie nr. 602 vertoond, bestaande uit 39 zwart-wit foto's van bekende buitenlandse fotografen.

agenda

april	
11	kinderfilm
22	kinderdag
mei	
15/16	toertocht
22	O en W-toernooi
juni	
05	lentefeest midgetgolftoernooi jeu de boules toernooi

colofon

weekblad voor personeelsleden en studenten van de tu-eindhoven. verschijnt elke vrijdag, in de vakanties onregelmatig.

redactie: jan ummels (hoofdredactie), walter van hulst (eindredactie), rob weijs, joop van dongen, cees van keulen, noud cabooter.

medewerkers: peter abels (student), job arts, peter de haan, lizet kruijff, dons reerink, cor renieren (student), michel hemelaar (student), arjan struik (student), piet vloet (student) marijke heezen, hans van de pol, harrie quispel, kees van de wiel, marjorie schreuder, adriaan simons (student), rob van ammelrooy, gaby zeyen (student), nicole beaujean (stagiaire), edwin peters (student).

redactieraad: casper schuurung, drs. aat vervoorn, ir. beer praal, drs. hans van wijk, jelle buizer.

vormgeving: piet de koning, cliff hasham.

zetwerk: martien van veldhoven, albert nelissen.

fotografie: bert tempelaars, joop dassen, hans van der burgt.

druk en brokering: drukkerij en binderij van de stafgroep reproductie en fotografie (ctd)

advertenties: van der meulen promotions, fivel 27, postbus 413, 9200 AK drachten. tel. (05120) 20936.

redactie-adres: technische universiteit eindhoven, hg 0.40, postbus 513, 5600 MB eindhoven, tel. (040) 472961 / hoofdredactie 474441.

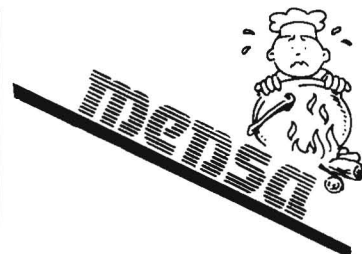
administratie en bezorging: toezending aan werkstudenten: bureau centrale studentenadministratie hoofdgebouw, b 12, tel. (040) 472509. interne bezorging: bureau post- en archiefzaken, tst. 2121 toezending aan gepensioneerde tu-medewerkers: dienst personele zaken, tst. 2060.

kopij: dient (getypt) een week voor de verschijningsdatum (vrijdags 15.00 uur) in het bezit van de redactie te zijn.

lezersbrieven, voor de rubriek 'open opinies' (ingezonden stukken) worden geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en eventueel het telefoonnummer van de afzender.

voor overname van (delen van) gesigndeerde artikelen gelieve men contact op te nemen met de redactie. in andere gevallen dient men te vermelden: overgenomen uit cursor, weekblad van de tu-eindhoven

up: cursor werkt samen met de universitaire pers (up).

Maandag 6 april
Heldere groentesoep
Cordon blue of 'n hawaiiburger
Apart tomatensaus of mayonaise
Wortelen met doperwten of snijbonen
Frites of gekookte aardappels
Gemengde sla
Fruit of moccavla of kwark met perziken.

Dinsdag 7 april
Franse uiensoep met stokbrood en kaas
Gebakken lengfilet of 'n cotelet.
Apart mosterdsaus
Spinazie à la crème of witte kool met kerrie en paprika
Aardappelpuree of gekookte aardappels
Wortelsalade
Fruit of vanillevla of chocoladevla met sinasappel en slag.

Vegetarisch
Franse uiensoep met stokbrood en kaas
Gepaneerde haverhoutlapje. Apart mosterdsaus
Witte kool met kerrie en paprika
Gekookte Linzen
Wortelsalade
Fruit of vanillevla of chocoladevla met sinasappel en slag.

Woensdag 8 april
Licht gebonden kerriesoep
Nasi-goreng, gebakken ei, saté met satésaus, atjar en plakje fricandeau of Stampot spruiten, gebakken spek en apart braadsaus
Gemengde rauwkostsalade
Fruit of caramelvla of yoghurt.

Vegetarisch Gebonden aspergesoep
Groenteragout en zilvervriessrijst
Gebakken tahoe
Gemengde rauwkostsalade
Fruit of caramelvla of yoghurt.

Donderdag 9 april
Heldere kipsoep met fijn gesneden prei
Macaronie met 'n tomatenvleessaus en sperciebonen
of
Gebakken lever met spek en uien, rode kool, gekookte aardappels en braadsaus
Kommersalade
Fruit of chocoaldevla of 'n halve peer met slag en bitterkoekjes.

Vegetarisch
Gebonden kerriesoep
Champignons in dillesaus
Schorseneren, gierst
Kommersalade
Fruit of chocoladevla of 'n halve peer met slag en bitterkoekjes.

Vrijdag 10 april
Gebonden bloemkoolsoep
Kippeschnitzel of rundvleesgoulash.
Apart uiensaus
Gebakken aardappelschijven of gekookte aardappels
Witlof met ham en kaas of mexico mix
Rabarber
Bosbessenyoghurt of fruit of vanillevla met lange vingers.

Bekijk 't maar

Cursus

In de hal van het hoofdgebouw nabij de bibliotheek staan al jaar en dag publicatieborden van de faculteit bouwkunde. Deze borden fungeren als een soort muurkrant. Naast allerlei officiële berichten kan men op de borden ook terecht voor woonruimte en andere voor de student belangrijke zaken. Maar ook zijn er allerlei cursussen in de aanbieding. Interessante en minder interessante, met soms een intrigerende achtergrond.

Zo wordt nu een cursus handtekenen aangeprezen.

'Dit op initiatief van studenten, buiten het officiële TUE-circuit om. Uit protest tegen het verdwijnen van deze cursus uit het studiepakket,' zo staat er een beetje uitdagend. Duidelijk studenten die zich niet willen laten kennen. Niet vies van enig eigen initiatief.

Naast de aankondiging voor de cursus handtekenen, hangt een oproep om mee te doen aan de cursus Wipassana-meditatie. Dit blijkt bij nadere lezing een cursus wijsheidsmeditatie te zijn. Ter introductie zal Dhammawiranatha vier Nederlandse toespraken houden, wordt als extra meerwaarde toegevoegd.

'In die toespraken worden de fundamentele beginselen van de techniek uitvoerig besproken,' geeft de aankondiging aan. En iedereen is welkom! Waar? Dat is te lezen op het bord.

PS: een bijdrage van f 7,50 in de reiskosten van meester Dhammawiranatha wordt ten zeerste op prijs gesteld. Voor die prijs kan hij toch alleen maar tourist-class reizen?

Vergrote belangstelling voor KUB door bezuinigingen

De belangstelling voor een studie aan de KUB in Tilburg is enorm toegenomen door de vele publiciteit die de bezuinigingsplannen van minister Deetman heeft opgeleverd. Voor alle faculteiten is grotere belangstelling dan vorig jaar. De KUB verwacht in september het recordaantal van tussen de 1.700 en 1.800 nieuwe studenten te kunnen verwelkomen. Daarmee is de Tilburgse universiteit na die van Rotterdam en Twente de sterkste groeier. Negatieve of positieve publiciteit, het schijnt niet veel uit te maken....

Onderbroekenlol

De studentenpopulatie van Eindhoven blijkt een gewilde doelgroep te zijn voor organisatoren van allerlei festiviteiten. Een discotheek weet een extra dimensie aan het bruisende Eindhovense nachtleven te geven. Hollywood organiseert binnenkort een *'disco lingerie show'*. Ohlala! Wat zal dat storm lopen. Vooral als men er achter komt dat er geen entree geheven wordt.

Bovendien heeft men om de tent vol te krijgen aan alle studentenhuizen uitnodigingen en vrijkaartjes verstuurd. Uitnodigingen met daarop in duistere achterkamers of obscure schuurtjes gemaakte pikante foto's van uitdagend (half) geklede meisjes. Deze vodjes waren overigens vorige week (zonder stempel van de bewakingsdienst) ook overal op de TUE te vinden.

Inspelend op de smalle studentenbeurs heeft de discotheek ook een soepele pilsprijs voor die smake-loze vertoning bedacht.

Men moet dan nog wel geld overhebben na de spetterende show van de Nederlandse Frank Sinatra, want die treedt een week eerder op. Zonder bril natuurlijk, maar misschien wel met jarretels?

Vers van de herfst

Na Grootmoeders Boterham valt er nu voor de betere doorbijters in de kantine weer wat nieuws te verhapen. De enige echte TUE-herfstsnack'. Wat erin verwerkt zit wordt niet vermeld. Ook de uiterste verkoopdatum wordt er niet bij vermeld. Maar er heerst een vermoeden dat die allang verstreken is. Of loopt de kantine een half jaar voor? ▼

Vroege colleges in Rotterdam

Een nummer of wat geleden schonk Cursor ook al aandacht aan dit probleem: gebrek aan zalen voor colleges. Aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam heeft men daarvoor een oplossing gevonden: de colleges zullen daar komend studiejaar om acht uur 's morgens beginnen en doorlopen tot zes uur in de namiddag.

'De aantallen studenten nemen al-maar toe, terwijl de zaalcapaciteit gelijk blijft,' aldus dr. H. Stam van het college van bestuur. *'Dan moet je óf extra dagen college geven, óf de dag langer maken. Wij hebben voor het laatste gekozen.'*

Zitten, staan of lopen

De media wisten vorige week te melden dat minister Van Dijk na de zomervakantie weer aan de slag gaat op Binnenlandse Zaken. Hij zou volgens de dokter nu al wel voor halve dagen kunnen gaan werken, maar dat houdt Van Dijk voor onmogelijk. Het Eindhovens Dagblad, dat een interview met de NCRV citeert, schrijft dat de minister dat zo gezegd zou hebben.

'Het is voor een minister alles of niets. Minister De Koning, die mij vervangt, heeft de volle verantwoordelijkheid. Ik kan niet naast hem gaan zitten of voor hem gaan staan. Dan zou ik hem voor de voeten lopen....'

Als hij over een schouder zou meekijken, kan hij De Koning niet recht in de ogen zien!

Brief 1

Minister Deetman kan binnenkort een boze brief verwachten van de Wageningse gemeenteraad. Tijdens een raadsvergadering stond een student op om de heren eens te vertellen wat de gemiddelde student te wachten staat nu de beurzen aan het eind van de maand uitbetaald zullen worden. Een geëmotioneerde raad besloot er direct werk van te maken tijdens diezelfde vergadering. De PvdA vond het grof. Wat weer werd tegengesproken door het CDA, want *'gewone werknemers krijgen hun geld ook pas aan het einde van de maand.'* Het draaide dus uit op een motie, en omdat de linkse partijen een meerderheid in de raad hebben werd die ook nog aangenomen. Het gevolg is dus die brief, waarin de raad wijst op de geldnood van studenten in april en nieuwkomers in september. De Wageningse raad laat de minister dan ook weten de maatregel af te keuren. Dan weet die dat ook weer.

Brief 2

Minister Deetman blijft voorlopig lezen want vanuit Nijmegen is er een kettingbriefactie op touw gezet onder het motto *'Leg Deetman aan de ketting'*. Initiatiefnemers is het Nijmeegs platform voor basis en speciaal onderwijs. Uiteraard is de actie bedoeld tegen de bezuinigingen. Ouders en leerkrachten sturen eerst een brief met daarin vragen over de bezuinigingsgevolgen naar Den Haag. Een kopie wordt aan drie kennissen een gegeven, die dezelfde procedure volgen. Het binnehof moet dan één grote postzegel worden. Als klap op de vuurpijl wordt op 13 april door alle brieven-schrijvers telefonisch contact opgenomen met de minister.

